

HUMAK[®]

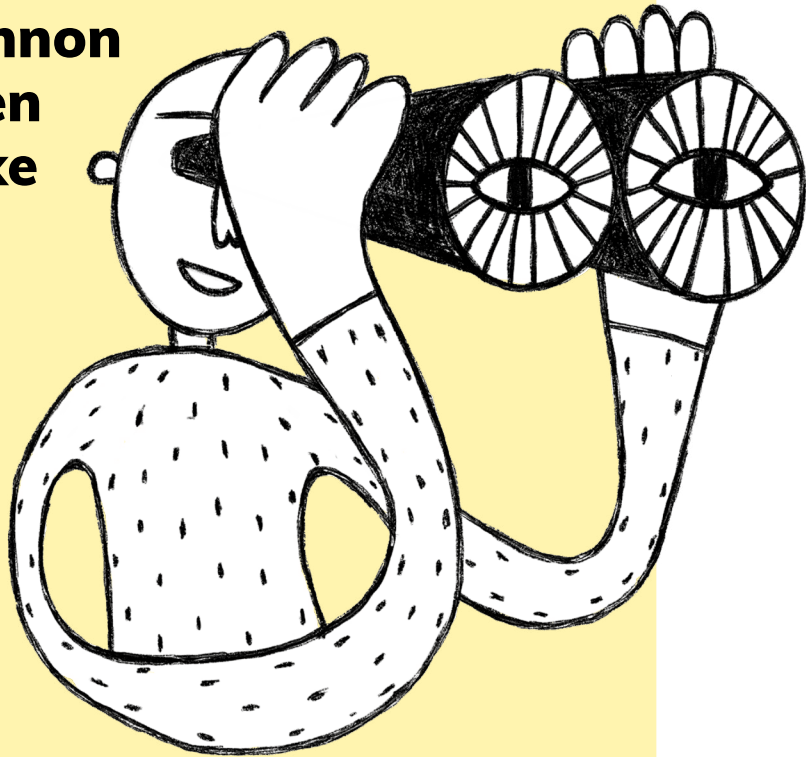
HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kiikarissa

kainuulaisen kulttuurin

ja luovuuden lähteet

**Kulttuurituotannon
koulutustarpeen
esiselvityshanke
Kainuussa**

Laura Päiviö-Häkämies

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kajaanin kaupunki

Laura Päiviö-Häkämies

Kiikarissa kainuulaisen kulttuurin ja luovuuden lähteet

– Kulttuurituotannon koulutustarpeen esiselvityshanke Kainuussa

ISBN 978-952-456-467-0

ISSN 2343-0672 (verkkojulkaisu)

Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 183

© Humanistinen ammattikorkeakoulu, 2024, Helsinki

Taitto: Emma-Karoliina Reponen

**Euroopan unionin
osarahoittama**

HUMAK[®]

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kajaanin kaupunki

Sisällys

1. Johdanto - Esiselvityshankkeen tavoitteet ja kohderyhmät.....	4
2. Toimintaympäristöön liittyvät strategiat, ohjelmat ja tietoperusta.....	5
2.1. Kainuun strategiset kehittämistavoitteet	5
2.2. Muita huomioituja ohjelmia ja tutkimuksia	7
2.3. Kulttuurituottajan yleiset kompetenssit ja työllistymistilanne	7
3. Selvitysmenetelmät ja kerätyn aineiston analyysi	11
3.1. Työpaja: Muovailtu tulevaisuuden kulttuurituottajan prototyyppi	12
3.2. Syventävät haastattelut ja niiden analyysi	16
3.2.1. Teema I: Tulevaisuusnäky.....	18
3.2.2. Teema II: Kainuun erityiset vahvuudet kulttuurituotannon koulutusta suunniteltaessa?.....	20
3.2.3. Teema III: Verkostot nyt ja tulevaisuudessa.....	21
3.2.4. Teema IV: Potentiaaliset opiskelijat	22
3.3. Kysely tuo konkreettisia ehdotuksia opetussisällöiksi	23
4. Johtopäätökset: Ehdotus Kainuun koulutuskokeilun malliksi.....	27
Lähteet.....	29
Liitteet	31
Liite 1) Työpajan osallistujalista	31
Liite 2) Lista haastatelluista.....	32
Liite 3) Kysely.....	33
Liite 4) Kainuun toteutuksen opetussuunnitelman luonnos.....	42

1. Johdanto

- Esiselvityshankkeen

tavoitteet ja kohderyhmät

Humanistinen ammattikorkeakoulu Oy (Humak) ja Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy (KAMK) keskustelivat alkuvuodesta 2024 kulttuurituotannon koulutusyhteistyöstä Kainuussa. Keskusteluissa todettiin, että suunnittelun pohjaksi tarvitaan esiselvitys kulttuurituotannon koulutustarpeista ja alan mahdollisuuksista Kainuussa. Euroopan sosiaalirahasto tuki syksyllä 2024 toteutettua esiselvityshanketta, ja lisäksi Kajaanin kaupunki osallistui hankkeen rahoitukseen kuntarahoitusosuudella.

Tämä esiselvitys pyrkii selvittämään, millaiselle kulttuurituotannon koulutukselle on tarvetta Kainuussa. Samalla pohditaan, kuinka maakunnan erityistarpeet ja tavoitteet voidaan huomioida alan koulutusta suunniteltaessa tulevaisuudessa.

Tietoa kerätään haastattelujen, työpajojen ja kyselyiden avulla. Aineiston keruun prosessi ja kerätyn tiedon analyysi linkittyvät alueen kulttuuritoiminnan tavoitteita määritteleviin strategioihin, ohjelmiin sekä muihin käynnissä oleviin hankkeisiin. Aineiston analyysissä keskitytään tarkastelemaan kulttuurituotannon alan kasvupotentiaalia, tulevaisuuden osaamistarpeita ja työmahdollisuuksia Kainuussa. Esiselvityksen konkreettisena lopputuloksena luodaan malli korkeakoulutasoisen kulttuurituotannon koulutuskokeilun toteuttamiseksi Kainuussa.

Keskeiset kohderyhmät tämän esiselvityksen osalta ovat: a) Kainuun alueen nykyiset kulttuuri- ja luovien alojen toimijat, b) mahdolliset uudet kulttuurituottajat, jotka ovat kiinnostuneita alasta tulevaisuudessa, ja c) toisen asteen kulttuurialojen ammatillisesta koulutuksesta valmistuneet, joille voidaan tarjota korkeakoulutasoinen jatko-opintomahdollisuus.

Kohderyhmään kuuluvat myös kulttuurituotantoa lähellä olevat alat, kuten matkailuala, joka voi hyötyä tuottajuuden koulutustarjonnasta. Eri alojen rajapintoja tunnistetaan esiselvityksen haastattelujen avulla. Pitkällä tähtäimellä tavoitteena on synnyttää myös uusia rajapintoja, jolloin kulttuurituotannon osaaminen voi säteillä hyödynnettäväksi entistä laajemmin muille aloille.

OKM määrittelee kulttuuri- ja taidetoiminnan aloiksi audiovisuaalisen kulttuurin, esittävät taiteet, kirjallisuuden, muotoilun, arkkitehtuurin ja visuaaliset taiteet (OKM 2024). Lisäksi luovat alat ja luova talous korostavat kulttuurin ja luovuuden merkitystä kansantaloudessa (OKM 2017). Kainuun kulttuuri-ohjelma vuodelta 2022 on osaltaan muokannut tämän esiselvityksen kohderyhmäajattelua, sillä kaikki siihen osallistuneet tahot kutsuttiin mukaan myös tähän esiselvitystyöhön (Kulttuuriohjelman sisällöstä: Kainuun liitto 2022).

2. Toimintaympäristöön liittyvät

strategiat, ohjelmat ja tietoperusta

2.1. Kainuun strategiset kehittämistavoitteet

Kulttuurituotannon koulutustarve Kainuussa kumpuaa vahvasti alueen strategioista ja kehittämistavoitteista. Tässä taustoituksessa käydään läpi ohjelmia, strategisia linjauksia ja ajankohtaisia kärkihankkeita, joita reflektoidaan erityisesti syventävissä haastatteluissa ja joiden tavoitteet huomioidaan Kainuun kulttuurituotannon koulutuskokeilua suunniteltaessa. Kainuun koulutuskokeilun mallissa ideana on vahvasti ankkuroitua ympäröivän maakunnan eri toimijoiden ajankohtaiseen kehittämistyöhön ja havainnoida koulutuksen ja kokeilujen kautta uusia kasvun mahdollisuuksia kulttuuri- ja luovilla aloilla.

Kainuun kulttuuriohjelma linjaa kulttuurin roolia koko maakunnan pito- ja vetovoimassa. Ohjelma korostaa ilmeikästä ja monipuolista kulttuuritarjontaa – teatterit, tapahtumat, kulttuuritilat, erilaiset tuotannot, residenssit ja konsertit rikastuttavat kainuulaisten ja alueella vierailevien elämää, tuovat hyvinvointia ja edistävät yhteisöllisyyttä. Kainuun kulttuuriohjelmassa pohditaan teemakokonaisuuksia, joilla halutaan vahvistaa Kainuun kulttuurin näkyvyyttä, lisätä kulttuurin hyvinvointivaikutuksia asukkaille ja luoda uusia mahdollisuuksia kulttuuritoimijoille. Ohjelmaa on ollut valmistelemaan 70 kulttuuritoimijaa ja se rakentuu kolmen kantavan teeman ja vision ympärille: 1) taiteesta ja kulttuurista kainuulaisten hyvinvointia ja pitovoimaa, 2) taiteesta ja kulttuurista työtä ja vetovoimaa Kainuuseen sekä 3) kainuulainen taide, kulttuuri ja luova osaaminen maailmalle. Ohjelmassa mainitaan myös koulutustarve, jotta osaamista voidaan lisätä. (Kainuun liitto, 2022.)

Kajaanin kaupunginhallitus päätti maaliskuussa 2024 käynnistää **Seminaarin Taidekampus -hankkeen**, jonka aikana historialliselle Seminaarin kampusalueelle perustetaan uusi yhteisöllinen esittävän taiteen keskus. Taidekampus vie kaupunkistrategian tavoitteita konkreettisesti eteenpäin. Hanke mahdollistaa uuden vaiheen Kajaanin esittävän taiteen osaamiskeskittymän kehittämisessä. Taidekampuksen kehittämiseen liittyy myös se, että Kajaanin kaupunki on mukana tässä esiselvityksessä omalla rahoitusosuudella ja on ollut tukena esiselvityksen laatimisessa. Taidekampushanke on yksi **Oulu2026** -kulttuuripääkaupunkivuoden sekä **Kajaanin 375-juhlavuoden** uusia avauksia. (Kajaanin kaupunki, 2024 a.) Kajaanissa on myös laadittu tämän esiselvityksen tekemisen hetkellä uutta kulttuuriohjelmaa, jonka osalta kaupunkilaisia on kutsuttu mukaan vaikuttamaan sen sisältöön ja pohtimaan kulttuuria elinvoiman edistäjänä. Kulttuuriohjelman luonnoksen mukaan Kajaanin kulttuuriohjelman tarkoituksena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja lisätä kaupungin pito- ja vetovoimaa. Moninainen kulttuurielämä on kaupungin elinvoiman ydintä. (Kajaanin kaupunki, 2024 b.)

Kulttuuri on keskeisenä esillä **Kuhmon kaupunkistrategian** kantavana ideana. Kuhmon kaupunkistrategian visio on Täyttää elämää metsän ja

kulttuurin valtakunnassa. Kulttuuri nousee esiin strategiassa seuraavasti: Kuhmolaisten metsäsuhde on erityisen kokonaisvaltainen. Luonto on meille tärkeä osa elämää. Kuhmon kamarimusiikin menestystarina on luonut hedelmällisen pohjan kulttuurielämälle. Musiikkia, tanssia ja taidetta voi kokea ja harrastaa matalalla kynnyksellä, päiväkotikäisestä lähtien. (Kuhmon kaupunki, 2024.)

Myös muissa kunnissa on omia ohjaavia dokumentteja, joissa kulttuuri asemoituu kunnissa osaksi palveluja. Tarkastellut muut kunnat ovat Hyrynsalmi, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi – jokaisella on kulttuuripalvelujen sanoittamista hieman erilaisin profilein. Kunnat ja kunnissa vaikuttavat toimijat myös tekevät paljon verkostomaista yhteistyötä, mitä avataan tämän esiselvityksen haastatteluissa – samoin kuin sitä, että esimerkiksi Kainuun kulttuuriohjelma on ollut merkityksellinen kuntatoimijoille ja niiden yhteiselle tekemiselle.

Kainuun liiton koordinoima ja OKM:n rahoittama KAIPPO -kehittämistehtävä (Kaipo = Kulttuurin vahvistuvat verkostot Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla 2024–2025) on meneillään tämän esiselvityksen tekemisen aikana. (Kainuun liitto 2024 e.) Kehittämistehtävän tavoitteena on Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kuntien ja kulttuurialan toimijoiden välisten yhteistyö- ja tuotantomallien kehittäminen ja juurruttaminen aiemmissa hankkeissa tehdyn kehittämistyön jatkumona. Tämä hanke on olennaista mainita, sillä sen yhteydessä Kainuun liitto on kerännyt tietoa ja tilastoja, jotka kertovat osaltaan alueen mahdollisuuksista. Hankkeeseen on liittynyt haastatteluja ja osaamistarpeiden pohtimista. Hankkeen tuoma tieto huomioidaan tässä esiselvitystyössä.

Kainuun syksyllä 2024 julkaistu **matkailustrategia 2024–2028** (Kainuun liitto 2024 a) ja laaja **Kainuu-ohjelma** (Kainuun liitto 2024 b) luovat tavoitteineen myös painotusvalintoja kulttuurituotannon koulutusta suunniteltaessa, sillä kulttuurituottajat työllistyvät myös matkailualalle. Kulttuurialaa nostetaan matkailustrategiassa seuraavasti: Kainuu tunnetaan etenkin luontomatkailukohteena, mutta Kainuun kulttuuri-, tapahtuma- ja kokousmatkailua tulee myös kehittää ponnekkaasti. Kainuu-ohjelmassa listataan tulevaisuuden kriittisiksi menestystekijöiksi muun muassa seuraavat kulttuurituotannon koulutuskokeilua tukevat näkökulmat: Kainuulaisten koulutustason nostaminen; opiskelutarjonnan monipuolistaminen sekä saavutettavuuden parantaminen erityisesti ammatillisessa koulutuksessa; opiskelijoiden saaminen (koti- ja ulkomaat) ja pitäminen (kainuulaiset nuoret ja kainuulaisista oppilaitoksista valmistuneet) digitalisaation mahdollisuudet ennakoivasti hyödyntäen.

Lisäksi monissa muissa ohjelmissa kuten **Kainuun yhteisessä brändikäsikirjassa** mainitaan kulttuuri ja luovat alat vetovoimatekijänä: Kainuun vahva positiivinen maakuntakuva ja tunnettuus tuo maakuntaan uusia asukkaita, työntekijöitä, opiskelijoita, matkailijoita ja investointeja. Yhteinen aluebrändi sisäistetään ja syntyy ”aidosti yhteinen Kainuu”. Kulttuuri ja luovat alat kukoistavat ja kasvavat. Niiden osaamista ja elinkeinollista vaikuttavuutta vahvistetaan omana toimialana sekä osana mainityötä, matkailua ja tapahtuma-alaa. (Kainuun liitto 2024 c.)

2.2. Muita huomioituja ohjelmia ja tutkimuksia

Sekä esiselvityksen ja tulevan koulutuksen mallinnuksen tavoitteena on tukea **EU:n perusoikeuskirjan** (Euroopan yhteisöjen virallinen lehti, 2020) periaatteita ml. yhdenvertaisuutta, syrjimättömyyttä, esteettömyyttä ja sukupuolten tasa-arvoa. Esiselvityksen pohjalta tehtävässä **koulutuskokeilun** mallinnuksessa (luku 4) huomioidaan myös kestävän kehityksen periaatteet ja EU:n ympäristöpolitiikka.

Petteri Orpon **hallitusohjelmassa** korostuu se, että luovilla aloilla ja tapahtuma-alalla nähdään merkittävä työllisyys- ja kasvupotentiaali. Kulttuuri- ja taidetapahtumat luovat hallitusohjelman mukaan ympärilleen sekä taloudellista että henkistä lisäarvoa. Suomessa nähdään laajaa ja tasokasta osaamista taiteiden ja kulttuurin osa-alueilla. Luovien alojen osuus bruttokansantuotteesta on kuitenkin Suomessa selvästi jäljessä sekä muita Pohjoismaita että EU:n keskiarvoa. (Valtioneuvosto 2024.) Kainuun kulttuurituotannon koulutuskokeilun suunnittelu on toki pieni hankeaihio valtakunnallisesti, mutta kokeilu voi – hallitusohjelman hengen mukaisesti – omalta osaltaan olla etsimässä kasvun mahdollisuuksia Kainuussa.

Lisäksi yhtenä tavoitteena jo tässä esiselvitysvaiheessa on se, että koulutus toteutuessaan monipuolistaisi koulutustarjontaa alueella ja huomioisi sukupuolten tasa-arvon. Kainuun liitto julkaisi v. 2021 raportin *Naisnäkökulmaa Kainuuseen*, jossa tutkittiin laajasti niitä syitä, joiden vuoksi nuoret naiset muuttavat Kainuusta herkemmin pois. Tehdyn tutkimuksen mukaan keskeisiä syitä naisten poismuuttoon oli se, että haluttua opiskelupaikkaa ei löytynyt alueelta. (Kainuun liitto 2021.) Kulttuurituottajakoulutukseen hakee tyypillisesti enemmän naisia kuin miehiä. Tavoitteena on myös myöhemmin koulutuksen sisällä pohtia tasa-arvoa monista eri näkökulmista sekä tekijöiden että yleisöjen osalta. Esimerkiksi Aalto-ylipisto on vetänyt ArtsEqual-tutkimushanketta, jonka parissa on julkaistu runsaasti kiinnostavaa tietoa sekä toimenpide-ehdotuksia. (Lisää tutkimuskokonaisuuden sisällöstä: Ilmola-Sheppard, L., Rautiainen, P., Westerlund, H., Lehikoinen, K., Karttunen, S., Juntunen, M.-L. & Anttila, E., 2021).

Kaikkia yllä mainittuja tavoitteita ja niiden merkitystä kainuulaisille toimijoille reflektoidaan työpajan sisällöissä ja haastatteluissa.

2.3. Kulttuurituottajan yleiset kompetenssit ja työllistymistilanne

Tämän esiselvityksen tuloksena laaditaan aivan oma opetussuunnitelma Kainuun kulttuurituotannon koulutuskokeilulle. Sen pohjana käytetään Humakin kulttuurituotannon opetussuunnitelmaa, jonka sisältöjä muokataan Kainuun osaamistarpeiden ja toisaalta alueen tarjoamien mahdollisuuksien mukaisesti. Lisäksi Humak ja KAMK suunnittelevat yhdessä joitain uusia ja kiinnostavia sisältöjä yhdistäen molempien korkeakoulujen osaamista ja rajapintoja.

Minkälaisista kompetensseista ja tutkinnosta on yleisesti kyse? **Kulttuurituottaja AMK -tutkinto** on ammatillisesti suuntautunut Bachelor-tason korkeakoulututkinto. Tutkinto vastaa Suomen kansallisen tutkintojärjestelmän ammattikorkeakoulututkinnolle asettamia kriteereitä sekä tutkintojen ja muun osaamisen eurooppalaista ja kansallista viitekehystä (taso 6). Kulttuurituottaja AMK -tutkinnon opinnot valmentavat toimimaan alalla laajasti sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Kulttuurituottajan ydinosaamista ovat tuotantoprosessin ja projektimaisen työskentelyn lisäksi viestinnän, rahoituksen, innovaatiotoiminnan ja johtamisen kompetenssit. Kulttuurituottajan työtä tehdään monipuolisesti toimialojen yhdyspinnoilla. Opiskelija pääsee mukaan työelämän aitoihin projekteihin opintojen alusta lähtien. Humakin tutkinto-opinnoissa korostuu kokeilukulttuuriin liittyvä osaamisen kehittäminen ja uudet toimintaympäristöt. Kulttuurituottaja AMK -opinnot on suunniteltu niin, että opiskelija voi syventää osaamistaan ja vahvistaa yksilöllistä ammattitaitoaan koko opintojensa ajan. (Lisää: Humak 2024.)

Koulutusjohtaja Timo Parkkola ja yliopettaja Laura Päiviö-Häkämies kävivät syksyllä 2024 läpi yli 100 haastattelun aineiston, joka perustui opiskelijoiden harjoittelupaikoillaan tekemiin asiantuntijahaastatteluihin. Timo Parkkola analysoi tulevaisuuden osaamistarpeita koskevaa aineistoa. Työelämän vastausten perusteella jotkut kulttuurituotannon osaamistarpeet muuttuvat jatkuvasti lainsäädännön, teknologian ja yleisöjen mieltymysten myötä. Tulevaisuuden kulttuurituottajilta vaaditaan kuitenkin edelleen moniosaamista, joka kattaa muun muassa projektinhallinnan, markkinoinnin, talouden ja viestinnän. Monipuolisuuden lisäksi tuottajien on hyvä erikoistua johonkin osa-alueeseen syvällisesti. Digitaalisuuden ja kestävä kehityksen merkitys korostuu tulevaisuuden osaamistarpeissa. Parkkola kiteyttää lopuksi: *Tarvittavat osaamiset syntyvät ja kehittyvät ajassa ja ajassa kiinni pysyvä kulttuurituottaja menestyy tehtävissään.* (Parkkola 2024.)

Laura Päiviö-Häkämies tarkasteli samaista reilun sadan haastattelun aineistoa ja etenkin työelämän edustajien vastauksia kysymykseen ”miltä tulevaisuus näyttää työelämän silmin?”. Suurin muutos aikaisempaan tulevaisuuskuvaan liittyi digiosaamisen ja digivallan merkityksen korostumiseen. Osa työelämän vastaajista painotti digitaalisten mahdollisuuksien, kuten uusien sovellusten, pelialan ja tekoälyn hyödyntämistä uusien kulttuurialan innovaatioiden kehittämisessä. Kaikki vastaajat eivät kuitenkaan nostaaneet digitaalisuuden teemaa näin korkealle eli oli myös hajontaa. Vastaajat pohtivat lisäksi laajempia yhteiskunnallisia ilmiöitä ja megatrendejä, kuten talouden ja luonnon kantokyvyn haasteita, jotka heijastuvat myös kulttuurituotannon alalle. Kulttuuriala nähtiin kuitenkin tulevaisuudessa houkuttelevana ja kykenevänä vastaamaan näihin haasteisiin. Myönteisiä näkymiä olivat elämysteollisuuden kasvu, kulttuurin lisääntyvä merkitys kuluttajien elämänlaadun parantajana sekä alan toimijoiden tiiviimpi verkostoituminen. (Päiviö-Häkämies 2024.)

Humak työstää siis jatkuvasti omaa opetustaan vastaamaan työelämän tarpeisiin. Jatkuva kehittäminen on olennaista, jotta valmistuvilla opiskelijoilla on työelämän vaatimat taidot ja he työllistyvät haluamalleen uralle. Tässä esiselvityksessä näitä esiin nousseita osaamistarpeita yhdistetään muun aineiston kera Kainuun koulutuskokeilua varten niin, että Kainuun

koulutuskokeilun toteutuksesta voitaisiin saada erityisen kiinnostava ja ajankohtainen.

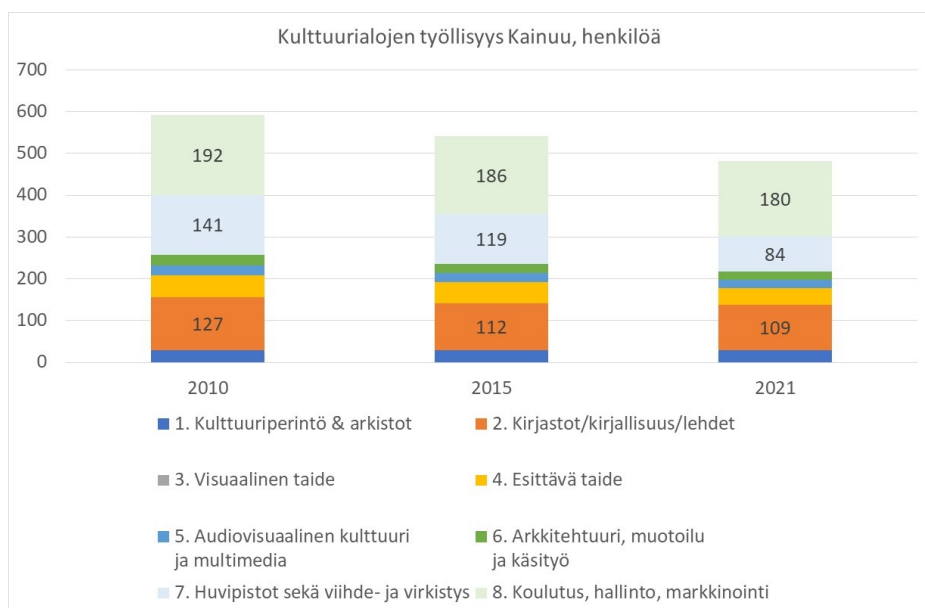
Työllistyminen alalle

Kun pohditaan koulutuksen tarvetta, on pohdittava myös työllistymistä. Tämän esiselvitystyön taustamateriaalina tutkitaan ja vertaillaan useita urapolkuihin liittyviä kehittämishankkeita ja niiden tuloksia. Esimerkiksi teemaan ja alueeseen liittyvässä KAMKin toteuttamassa hankkeessa *Tapahtuman järjestäminen "uudessa normaalissa"*- hankkeessa (1.2.2022-30.11.2023) toteuttajat loivat koronan jälkeisessä ajassa mentoriverkoston ja järjestivät verkostoitumistapahtumia sekä verkkokursseja tapahtuma-alan osaamistarpeisiin. Lisäksi tässä hankkeessa tuotettiin verkko-opintojakso työhyvinvoinnista. Osa toimista onnistui ja niiltä osin hankkeen anti on arvokasta tietoa myös tämän kulttuurituotannon koulutuskokeilun jatkosuunnittelussa. (Hankeraportti S22718, Eura-järjestelmä.) Lisäksi syventävissä haastatteluissa kaikkien liitteessä mainittujen haastateltujen kanssa keskustellaan siitä, mitä hanketoimintaa he ovat tehneet aiemmin ja minkälaisia työllistymismahdollisuuksia niissä on noussut esiin. Humakin lukuisissa TKI-hankkeissa on tehty tulevaisuuden työmahdollisuuksiin liittyviä kartoituksia, mitä voidaan hyödyntää opetussisältöjen suunnittelussa.

Kulttuurituotannon alan työllistymisnäkymät ovat valtakunnallisesti olleet hyvät: Vuosina 2013–2018 Humakista valmistuneista kulttuurituottajista 84 prosenttia työllistyi puolessa vuodessa ja yhteensä 87 prosenttia vuoden kuluessa valmistumisesta. 58 prosenttia oli työllistynyt jo opintojensa aikana. Työllistymisnäkymistä ja tilastoista löytyy lisää tietoa Humakin sivuston kautta (Humak 2024).

Kainuun osalta on saatavilla yleistä uutta tilastotietoa työllisyystilastoista, joiden mukaan Kainuun kärkitoimialojen liikevaihto on kasvanut ja työllisyystilanne on yleisesti melko hyvä. Kulttuuriala ei ole varsinainen kärkitoimiala eli sitä ei ole tilastoissa tarkasteltu erikseen. (Kainuun liitto 2024 d.) Alla oleva kertoo kulttuurialojen suorasta työllistäväyydestä Kainuussa vuosina 2010–2021. Henkilömäärissä työllisten määrä koko kulttuurialalla on laskenut. Tämä on haaste ja varmasti yksi syy kulttuurituotannon koulutuskokeilun tarpeelle, sillä alalle kaivattaisiin tekijöitä tässä luvussa viitattuun strategiseen tavoiteasetteluun pohjaten. (Ks. seuraava sivu. Kuvan lähde: Kainuun liitto/ Kainuun liiton FCG:ltä hankkimat kulttuurin toimialatilastot/ kulttuurin kehitys Kainuussa 2010–2021, KAIPPO-hankkeen taustamateriaalia, Kainuun liitto 2024 e):

Kulttuurituottajien tarve ei rajoitu vain kulttuurialan ytimiin, vaan heidän osaamistaan voidaan yleisesti hyödyntää laajasti eri sektoreilla, kuten matkailu-, liikunta-, hyvinvointi- ja teknologia-aloilla. Humakin tutkija Kristina Tilev toimitti v. 2022 julkaistun tutkimuksen *Kulttuurituottajien työmarkkinat, muuttuvat toimintaympäristöt ja tulevaisuuden osaamistarpeet*, jossa kuvataan eri lähteisiin ja tilastoihin pohjautuen se, miten kauan Humak on kouluttanut kulttuurituottajia ja miten monipuolisiin tehtäviin nämä ovat sijoittuneet koulutuskentälle. Tutkimuksessa kuvataan kehittämistyötä, jota

Humakissa on tehty, jotta monimuotokoulutus ja verkkokoulutus vastaavat yhteiskunnan muuttuviin tarpeisiin ja luovat uusiutuvia työllistymisen polkuja kulttuurituotannon aloilla valtakunnallisesti. Tutkija Kristina Tilevin tutkimus valmistui osana laajaa opetussuunnitelman uudistusta vuonna 2022. (Tilev K., 2022.)

Alan työvoiman tarve on kasvanut valtakunnallisesti; pandemian jälkeinen aika on korostanut osaajapulaa kulttuurialalla, kun ihmisillä on ollut kasvava tarve osallistua kulttuuri- ja elämyspalveluihin. Heti pandemian jälkeen esimerkiksi YLE uutisoi, että osaajista on pula, kun samalla ihmisillä oli ja on tarve päästä kulttuurin ja elämysten pariin. (YLE 2022). Myös esimerkiksi Tapahtumateollisuus ry on pitänyt esillä työvoimapulaa tapahtuma-alalla (www.tapahtumateollisuus.fi).

3. Selvitysmenetelmät ja

kerätyn aineiston analyysi

Esiselvitys suunniteltiin toteutettavaksi tiiviinä tiedonkeruuna ja analyysinä. Eri selvitysmenetelmien ja aineistojen avulla etsittiin vastauksia Kainuun erityisiin osaamistarpeisiin ja uusiin mahdollisuuksiin. Aineisto kerättiin eri menetelmillä aikajärjestyksessä seuraavasti:

- Ensin pidettiin aiheeseen johdattava työpaja Kainuun Taidekampuksella 28.8.2024. Yliopettaja Laura Päiviö-Häkämies johdatti aiheeseen, ja työpajan veti asiantuntija Nina Luostarinen. Työpaja oli suunniteltu verkostoitumisen kannalta olennaiseksi tiimi-päiväksi, mutta sen merkitys aineiston keräämisessä korostui osallistujien aktiivisuuden ansiosta, ja työpaja onnistui odotettua monipuolisempaan.
- Työpajan jälkeen Laura Päiviö-Häkämies käynnisti haastattelut alueen toimijoiden kanssa, ja haastattelut sijoituivat elokuun lopulta lokakuulle asti. Haastattelujen rooli tiedon keräämisessä ja jalostamisessa oli keskeinen. Haastatteluissa oli mahdollista myös reflektoida luvussa 2 kuvattuja strategisia tavoitteita ja niiden suhdetta käytännön työhön ja mahdollisiin osaamistarpeisiin.
- Täydentävänä aineistonkeruun tapana avattiin syyskuun ajaksi kysely, jossa potentiaalisille tuleville opiskelijoille esiteltiin Humakin kulttuurituotannon opetussuunnitelma ja kysyttiin yksityiskohtaisesti, miten mielekkäiksi tai tarpeellisiksi opetussuunnitelman sisällöt koetaan.
- Esiselvityksen johtopäätöksenä Humakin ja KAMKin yhteinen projektiryhmä laati kerätyn tiedon perusteella mallinnuksen ammattikorkeakoulutasoisen koulutuskokeilun toteuttamiseksi Kainuussa. Projektiryhmään kuuluivat Humakista Nina Luostarinen, Laura Päiviö-Häkämies ja Timo Parkkola sekä KAMKista Mikko Keränen ja Anne Määttä. Mallinnus esitellään esiselvityksen päätteeksi luvussa 4.
- Analyysin viimeisenä vaiheena Laura Päiviö-Häkämies vastasi esiselvityksen kirjoittamisesta loka-marraskuussa 2024.

Keskeisenä tehtävänä alusta loppuun oli hankkeen viestintä, sillä hankkeelle oli ensiarvoisen tärkeää tavoittaa oikeat henkilöt ja päästä haastattelemaan ja kuulemaan alueen toimijoita. Viestintään ja näkyvyyteen liittyi materiaalin ja aineistojen tuottaminen, kuten esiselvityshankkeen juliste, mainosmateriaali, tiedotteet ja viestintä.

Lähtökohtaisesti tavoittelimme 20–30 haastattelua kulttuurialan eri toimijoiden kanssa. Projektin aikana aineistonkeruun suunnitelmat laajenivat, ja osallistuneiden ihmisten määrä kasvoi eri menetelmin toteutettuna noin 70 henkilöön, eli tavoitteeseen päästiin tältä osin hyvin.

3.1. Työpaja: muovailtu tulevaisuuden kulttuurituottajan prototyyppi

Kuva 1. Kuvassa Kajaanin taidekampus, jossa työpaja pidettiin.

Kontaktoimme Kainuun kulttuuritoimijoita ”save the date -kutsulla” ensimmäisen kerran kesäkuussa 2024 (saatuamme esiselvityshankkeen rahoituspäätöksen) ja toivotimme ennakokutsulla kaikki tervetulleeksi työpajapäivään 28.8.2024 Kainuun taidekampukselle. Esiselvityshanke alkoi varsinaisesti elokuussa 2024, jolloin myös lähetettiin varsinainen kutsu tarkemmin tiedoin. Kutsussa kerroimme, että päivän aikana pohditaan kainuulaisen kulttuurituottajan osaamistarpeita, tulevaisuuden työmahdollisuuksia Kainuussa ja kysytään myös opiskelijapotentialista. Kutsut lähetettiin laajalle toimijajoukolle, muun muassa yhteistyökumppani KAMKilta saadulle kulttuuritoimijoiden kontaktilistalle, luovien alojen yrityksille, maakuntaliittoon, kaikkiin Kainuun maakunnan kuntiin ja tiedotusvälineille. Kutsua pyydettiin jakamaan myös edelleen organisaatioissa. Tilaisuuteen ilmoittautui 30 henkilöä. Muutama ennakkoon ilmoittautunut ei päässyt esteen vuoksi paikalle.

Osallistujat miettivät Humakin asiantuntija Nina Luostarisen innostamana, millaista osaamista kulttuurisektorilla tarvitaan Kainuussa? Työpajan aluksi Taidekampusta edustanut Karoliina Kuvaja esitteli Taidekampusta ja sen tulevaisuuden visioita osallistujille. Tässä yhteydessä voi todeta, että Taidekampus oli tilana oikein onnistunut ja innostava paikka työpajalle. Esiselvityksen työryhmästä työpajaa havainnoi Laura Päiviö-Häkämies ja työskentelyyn osallistuivat KAMKista projektiryhmässä mukanaolevat Mikko Keränen ja Anne Määttä. Kaikki esittäytyivät karttahaarjoituksen avulla; samalla esittäytyessään jokainen merkitsi kiinnostavia kulttuurituotannon paikkoja Kainuun kartalle.

Kuva 2. Työpajan osallistujat merkitsivät Kainuun karttaan kiinnostavia kohteita

Mukana olivat seuraavat henkilöt:

Backman, Hannu, KAO/Kajaanin lukio
 Dahl, Päivi, KAMK
 Heikkinen, Heli, Kajaanin Harrastajateatteri Ry
 Härkönen, Minna, Oulun kulttuurisäätiö, Yhdenvertainen Oulu2026
 Karjalainen, Saara, Vaara-kollektiivi, Kulttuurisosuuskunta G-voima
 Karvonen, Marko, Sotkamon kunta
 Kauppinen, Hemmo, KAMK
 Kauppinen, Miia, Routa Company
 Keränen, Elina, Kainuun liitto, Cherry-projekti
 Keränen, Mikko, KAMK
 Kinnunen, Joni, Kainuun liitto
 Komulainen, Tapani, Kainuun ammattiopisto, konservatorio
 Korkatti, Reija, Seminaarin taidekampus
 Kuvaja, Karoliina, Seminaarin Taidekampus
 Lankinen, Elsa, Vaara-kollektiivi
 Leinonen, Veikko, Kulttuuriosuuskunta G-voima / Vaara-kollektiivi
 Luostarinen, Nina, Humak
 Mikkelsen, Anni, Kajaanin kaupunginteatteri
 Määttä, Anne, KAMK
 Polvinen, Kaisa, KAO/Kajaanin lukio
 Päiviö-Häkämies, Laura, Humak
 Pöppönen, Maria, Paltamon kunta
 Rimpiläinen, Osmo, Kainuun ammattiopisto
 Selin, Mari, Kajaanin kaupunki
 Tavila, Veera, Suomussalmen kunta
 Tiikkaja, Juha, Kongressi- ja kulttuurikeskus Kaukametsä
 Tuunainen, Minna, Kongressi- ja kulttuurikeskus Kaukametsä

Työpajassa muovattiin varsin konkreettisella tavalla tulevaisuuden tuottajatyyppejä, sillä tuottaja rakennettiin muovailuvahalla. Osallistujat jakautuivat muutaman hengen ryhmiin, joissa he keskustelivat tarpeista ja kiteyttivät tarpeen joksikin muovailluksi ominaisuudeksi. Muovailtuja ominaisuuksia lisättiin tuottajaa kuvaavalle olennot. Samalla keskusteltiin näistä ominaisuuksista. Menetelmä onnistui hyvin, koska osallistujat lähtivät mukaan muovailuprojektiin. Seuraavalla sivulla kuvataan se, minkälaisia ominaisuuksia syntyi kiteytettynä muovailluiksi asioiksi.

Kuva 3. Työpajassa muovailtu tuottaja.

Muovailtu ominaisuus:	Miten symboloi Kainuun osaamistarpeita, kirjattu ylös keskustelumuistiona:
Aura	Maata pitää osata muokata suotuisaksi.
Aurinko ja kuu	Tuotantoja erilaisten tähtien alla.
Excel	Excel pitää osata, suunnittelu.
Idealamppu	Ideoita ja innovaatioita tarvitaan tulevaisuudessa.
Kaveri	Yksin ei jaksaa, tarvitaan kavereita.
Kantarellit	Luontoyhteys, luonnon bongaaminen.
Kiikarit	Seuraa aikaa, maailmaa, kiikaroi tulevaan.
Kirja	Jatkuva oppiminen.
Lakikirja	Lait ja pykälät osattava, turvallisuus.
Megafoni	Viesti pitää välillä huutaa.
Moottorisaha	Ideoiden karsiminen, välillä tarvitaan konkreettisesti.
Navigaattori	Osattava navigoida oikein vaihtuvissa tilanteissa.
Panssari	Sydämen suojana panssari paineensietoon.
Peukalo (liftari)	Verkostot, välillä kannattaa liftata kyytiin.
Ramppi	Saavutettavuus, ramppikuume uhkaa usein.
Renkaat	Liikkuminen, pyörää ei tarvitse keksiä aina uudelleen.
Reisilihakset	Hyvä kunto auttaa, ettei mene ”reisille”.
Rummut	Kulttuuria rummutettava, rahoitusta, sisältöä, hyötyä.
Sauva	Projektit pitää saada maaliin, välillä taikoen.
Seppelä	Hedelmällistä ekologista ajattelua.
Silmä	Näkee lähelle ja kauas, tulevaisuuteen.
Suu (suuri)	Pidettävä ääntä, uskallettava sanaa.
Suuntanuoli	Näyttää suunnan, johtamistaidot.
Sydän	Suuri sydän, yhteistyökyky.
Taikurin hattu	Luovaa hulluutta, jäitä hattuun välillä.
Turvakengät	Tarpeen, tuottajan pitää osallistua kaikkeen.
Verkko	Verkostot, verkot jatkuvasti vesillä.

Kun lopulta katsottiin luotua tuottajaa, niin olennaisia taitotarpeita nousi valtavaan paljon. Leikkisän muovailutehtävä-metodin avulla päästiin melko syvälliseenkin keskusteluun osaamistarpeista. Lisäksi huomioitiin, että tämän kaiken esitetyn lisäksi oli monenlaisia erikoistumisen ja taiteen sisältöosaamisen tarpeita, joiden osalta monipuolisuus on rikkaus. Kaikkein ei välttämättä tarvitse osata kaikkea, vaan olisi hienoa, jos opiskelijoiden joukossa olisi toisiaan täydentävää osaamista. Yhteistyökyky ja verkostoituminen nähtiin keskeisenä, samoin alueen toimijoiden luottamus ja pyrkimys

välttää keskinäistä kilpailua. Muovailtu tuottaja oli lopulta hyvin samankaltainen kuin Humakin nykyinen käsitys tulevaisuuden tuottajasta missä tahansa Suomessa. Geneeristen ominaisuuksien lisäksi muovailtu tuottaja tarvitsi kuitenkin erityisiä kainuulaisia ominaisuuksia, joita lähdettiin syventämään haastatteluissa.

3.2. Syventävät haastattelut ja niiden analyysi

Toteutusaika: elokuun loppu-lokakuu 2024

Esiselvityksen keskeiseksi tiedonkeruun tavaksi valittiin haastattelut, joiden avulla pyrittiin selvittämään kulttuurialan toimijoiden näkemyksiä tulevaisuuden osaamistarpeista. Määrällisesti haastatteluja toteutui 29.

Haastatteluihin oli tärkeää saada mukaan alueellinen kattavuus eli eri puolilla Kainuuta työskenteleviä henkilöitä, jotka johtavat, tuottavat tai havainnoivat työssään laajasti Kainuun kulttuuripalvelujen nykyisiä sisältöjä ja suunnittelevat tulevaisuutta. Lisänä haluttiin toteuttaa muutama haastattelu toisen asteen kulttuurialan opiskelijoiden kanssa.

Haastattelu toteutettiin jokaisen kanssa erikseen kohtaamisena joko paikan päällä tai haastatteluna verkkoyhteyden välityksellä. Kahdessa haastattelutilanteessa oli useita haastateltavia yhtä aikaa läsnä. Yksi haastattelu toteutettiin kirjallisesti sähköpostitse. Aihepiirin runko oli samanlainen kaikissa kohtaamisissa. Kaikista haastatteluista on kirjalliset muistiinpanot. Haastatteluja ei äänitetty. Tämän esiselvityksen analyysissä ei lainata suoraan ketään haastatelluista. Haastattelujen luonne käytiin jokaisen haastateltavan kanssa läpi.

Il Syventävät haastattelut toteutuivat seuraavien henkilöiden kanssa:

- Ainali, Aino, vs. kirjasto- ja kulttuuripäällikkö, Kuhmon kaupunki
- Heikkinen, Xavier, opiskelija (lukio, konservatorio)
- Hämäläinen Risto, kehitysjohtaja, Kajaanin kaupunki
- Kaartinen, Miina, toiminnanjohtaja, Mustarinda, myös Sinipyrstö-hanke, Puolanka ja Hyrynsalmi
- Karjalainen, Maritta, kirjasto- ja kulttuurivastaava, Ristijärven kunta
- Karvonen, Marko, kulttuurisihteeri, Sotkamon kunta
- Kauppinen, Miia, toiminnanjohtaja Routa Company
- Keränen, Elisa, projektikoordinaattori, Kainuun liitto, kansainvälinen Cherry-hanke
- Keränen, Mikko, TKI-johtaja, KAMK
- Keränen Silja, Projektipäällikkö, KAMK, myös luottamushenkilö Kajaanin kaupunginvaltuusto, Kainuun maakuntavaltuusto

- Kinnunen Joni, projektikoordinaattori, Kainuun liitto, KAIPPO – Kulttuurin vahvistuvat verkostot Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla
- Komulainen, Minna, aluekehitysjohtaja, Kainuun liitto
- Komulainen, Tapani, Kainuun ammattiopisto (KAO), musiikkialan koulutus/konservatorio
- Korhonen, Milja, viestintä- ja markkinointipäällikkö, Kajaanin kaupunki
- Korhonen, Tanja, yliopettaja, KAMK
- Kuvaja, Karoliina, yhteisökoordinaattori, Kajaanin taidekampus
- Lappi-Hautamäki, Anja, yrittäjä, Kajaanin kaupunginteatterin hallintopäällikkö-tuottaja
- Leinonen Veikko, tuottaja, Kulttuuriosuuskunta G-voima, Vaara-kollektiivi, Kajaanin taidekampus
- Luomi, Juho, opiskelija (konservatorio)
- Mikkelsen, Anni, teatterinjohtaja, Kajaanin kaupunginteatteri
- Pöppönen, Maria, viestintäsuunnittelija, Paltamon kunta
- Rusanen, Sari, toiminnanjohtaja, Kuhmon kamarimusiikki
- Sainio, Sami, näyttelijä, teatteri-ilmaisun ohjaaja, Kajaani/Kainuu
- Sarén, Matti, rehtori, KAMK
- Selin, Mari, sivistysjohtaja, Kajaanin kaupunki
- Tavila Veera, kulttuurituottaja, Suomussalmen kunta
- Varis, Anu, toimitusjohtaja, Kuhmo-talo
- Yrjölä, Roosa, tuottaja-tiedottaja, Kainuun lasten- ja nuortenkulttuurikeskus Kulttura
- Zaitseva, Olga, toiminnanjohtaja, Juminkeko, Kuhmo

Kävimme haastateltavien kanssa vapaamuotoisesti läpi seuraavia aihepiirejä jokaisessa kohtaamisessa:

I Kulttuurituotantojen tulevaisuusnäky.

Mitä näkökulmia kulttuurin tulevaisuuteen, sen tuotantoon ja uusiin avauksiin Kainuussa/tai oman kunnan kehittämisen näkökulmasta? (Taustamateriaalina käytiin läpi tai keskusteltiin mm. Kainuun kulttuuriohjelma, haastateltavan toimijan oman organisaation tavoitteet sekä muut ajankohtaiset aihepiirit, joita on esitelty tämän esiselvityksen luvussa 2.)

II Kainuun erityiset vahvuudet kulttuurituotannon koulutusta suunniteltaessa. Tuleeko mieleesi joitain Kainuun vahvuuksia, joita mielestäsi kulttuurituotannoissa voisi tai olisi hyvä korostaa?

III Verkostot nyt ja tulevaisuudessa. Minkälaisia verkostoja tai kehittämissuhteita sinä kaipaat tai mihin lähtisit mukaan tulevaisuudessa joko alueellisesti, valtakunnallisesti tai kansainvälisesti?

IV Potentiaaliset opiskelijat. Onko kulttuurituotannon AMK-koulutukselle tarvetta? Mistä opiskelijat?

Haastattelujen tavoitteena oli kuulla ihmisiä sekä kirjata ylös haastateltavien tekemät nostot, joiden pohjalta kulttuurituotannon koulutuksen suunnittelussa voidaan nostaa esiin Kainuun erityispiirteitä, vahvuuksia ja erityisiä osaamistarpeita. Seuraavissa alakappaleissa esitellään ja analysoidaan tuloksia teemoittain.

3.2.1. Teema I: Tulevaisuusnäky

Haastateltavia oli 29 ja jokainen vastasi hieman omasta näkökulmastaan tehden useita nostoja.

Ensimmäinen havainto oli se, että kulttuurin strategiset nostot tuntuivat näkyvän toimijoiden kommenttien mukaan käytännön tasolla varsin konkreettisesti. Sekä maakunnan päätöksenteossa, maakunnan keskustaajamassa Kajaanissa että kulttuuriin vahvasti satsaavassa Kuhmon kaupungissa kulttuuri on saanut jalansijaa osana elinkeinojen kehittämistä. Vastaajat pitivät strategioita ja ohjelmia aidosti merkittävinä kaikissa kunnissa: tämä on näyttäytynyt muun muassa niin, että on voitu saada säätiörahoitusta tai muuta valtakunnallista rahoitusta jollekin tietylle toiminnalle, kun on voitu osoittaa, että taustalla on vahva tahtotila.

Kainuulla on yleisvireenä positiivinen tulevaisuusnäky. Tekemisen meininkiä korostuu, ja samalla voi havaita myönteisiä elinkeinopoliittisia uutisia. Isoin tulevaisuutta varjostava näkymä lienee haastatteluissa esiinnoussut Suomen väestörakenteen kehittyminen ja muuttoliikkeen kehitysnäkymät tilastojen valossa. Jos muutto isoihin kaupunkeihin jatkuu, syntyvyys alenee eikä maahanmuuttoa tapahdu, niin Kainuun väkiluku laskee. Tämä ei ole toivottava tulevaisuusnäky.

Seuraavassa on esitetty eri aihepiirit järjestyksessä (eniten kaikkien haastateltavien kesken mainintoja saaneet aihepiirit ensin). Nämä aihepiirit ovat sellaisia, jotka voidaan huomioida koulutuskokeilun suunnittelussa:

1. Eniten yksittäisiä teemallisia mainintoja saa **luonto ja ympäristö** tulevaisuuden potentiaalina: 27 vastaajaa (29 vastaajasta) korosti Kainuun luontoa ensisijaisena vahvuutena myös tulevaisuusnäyssä. Luonto ei vain ole elinympäristö, vaan se myös inspiroi kulttuuri-toimintaa, kuten taidetta ja musiikkia. Ekologinen ajattelu ja kestävä kehitys olivat tärkeitä arvoja kaikille. Muutamalla vastaajalla oli varsin radikaaleja näkemyksiä siitä, miten massiivisesti tulevaisuudessa voidaan lähteä toteuttamaan ekologista siirtymää myös elämysalalla. On lisähavaintona todettava, että kaksi vastaajaa nosti yleiseen linjaan suhteutettuna vastakkaisesti sen, että luonnon monimuotoisuuden kriisistä puhuminen saa tällä hetkellä liikaa tilaa Kainuun kehittämisessä ja heidän mielestään pitäisi huomioida myös muita näkökulmia.

2. Toiseksi eniten mainintoja saavat Kainuun jo olemassa olevat, mutta vielä kulttuurialalla hyödyntämättömät osaamis- ja koulutusvahvuudet. Tässä yhteydessä tämä konkreettisesti tarkoittaa pelialaa ja Game City Kajaania, jonka moni toivoi säteilevän laajemmin maakuntaan. Tulevaisuusnäyssä yli 20 haastateltavaa piti pelialaa erittäin kiinnostavana, vaikkakin hieman vieraana. Moni pohti, voisiko tätä hyödyntää taide-elämän kannalta jollain kiinnostavalla tavalla myös tulevassa koulutussuunnittelussa.
3. **Kulttuurihistorian hyödyntäminen:** Alueen rikas kulttuurihistoria, mukaan lukien perinteet, paikalliset tarinat, ihmiset ja ilmiöt koetaan tärkeiksi tulevaisuusnäyn vastauksissa ja keskusteluissa. Ihmiset haluavat nähdä näiden perinteiden olevan keskeisiä myös tulevaisuudessa. Olemassaolon merkitys näyttäytyy kulttuurin kautta sekä historiassa että tulevaisuusnäyssä. Näissä teemoissa on vielä paljon ammennettavaa uusille tuotannoille. Tästä aihepiiristä jokainen haastateltava mainitsi yksittäisiä esimerkkejä. Tämän teemakokonaisuuden osalta moni toivoi, että opiskelijat ja harjoittelijat voisivat innovoida erityisesti tätä tematiikkaa lisää osana opintoja.
4. **Yhteisöllisyys:** Kainuussa on vahva yhteisöllisyyden tunne, joka nousee useimmissa haastatteluissa myös tulevaisuusnäyssä vahvaksi. 20 vastaajaa kommentoi, että verkostojen merkitys on viime aikoina selkiytynyt ja tullut näkyväksi aiempaa enemmän. 10 haastateltavaa mainitsi, että aiemmin on ehkä ollut kilpailuasetelmaa, mikä on saattanut olla positiivisen tulevaisuusnäyn esteenä. Kaikille vastaajille oli tärkeää, että kulttuuritoiminta toisi jatkossa yhteen vielä enemmän eri alojen ihmisiä. Yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken nähtiin arvokkaana.
5. **Taide:** Esittävä taide, kuten teatteri ja musiikki, esimerkiksi Kuhmon kamarimusiikki, sekä muut tunnetut taideprojektit ja tapahtumat eri puolilla Kainuuta ovat tärkeitä. Tulevaisuudessa niiden toivotaan kasvavan ja moninaistuvan. Taidetapahtumat rikastuttavat kulttuurielämää ja houkuttelevat alueelle entistä enemmän matkailijoita. Tämä aihepiiri linkittyy konkreettisesti luontoon ja alueen jo olemassa olevan osaamisen hyödyntämiseen, kuten pelialaan ja muihin, jotka voivat tuoda taidesisältöjä esiin uudella tavalla.
6. **Koulutus ja nuorten mahdollisuudet,** myös sukupuolten tasa-arvo nousevat tulevaisuusnäyssä: Koulutuksen ja nuorten kulttuuritoimijoiden tukeminen on tärkeää kommenttien pohjalta. Vastaajat toivovat enemmän mahdollisuuksia nuorille kehittyä kulttuuritoimijoina ja sitä, että nuoret saataisiin tietoisiksi ja osallistumaan alueen kulttuurielämään. Opetuksen sisällöstä puhuttaessa haastateltavien näkemykset tarpeista myös erosivat toisistaan jonkun verran. Keskusteltaessa tulevaisuuden koulutustarpeista, osa vastaajista korosti vahvan teoriataustan ja tietoperustan merkitystä, kun taas toiset painottivat käytännönläheisen kenttätöinnin tärkeyttä.

3.2.2. Teema II: Kainuun erityiset vahvuudet kulttuurituotannon koulutusta suunniteltaessa?

Tässä kysymysosiossa pohdittiin konkreettisesti edellisen tulevaisuusnäyn mahdollisuuksia, jotka voivat auttaa alueen kulttuuritoimintaa kehittymään ja houkuttelemaan uusiin avauksiin. Alla on listattu keskeisiä ajatuksia aiheittain – suoranaista järjestystä ei seuraavien osalta voi luoda, ennemmin on listattuna mainittuja vahvuuksia aihepiireinä.

1. Kulttuurimatkailun kehittäminen: Kulttuurimatkailu on edelleen kehittymässä Kainuussa, ja sille tarvitaan lisää resursseja ja osaamista. Matkailu voidaan yhdistää kulttuuriin ja luontoon, jolloin se houkuttelee eri kohderyhmiä.
2. Vahva kulttuuriperintö: Kainuun rikas kulttuurihistoria, mukaan lukien Kalevala ja merkittävät kirjailijat kuten Lönnrot, Leino, ja Huovinen, tarjoaa erinomaisen lähtökohdan kulttuurituotannolle. Tarinallistaminen ja tuotteistaminen voivat tuoda esiin alueen ainutlaatuisia kertomuksia ja luontoa.
3. Monipuoliset kulttuuripalvelut: Alueella on jo olemassa toimivaa kulttuuritoimintaa, kuten tapahtumat ja ohjelmalvelut, jotka voivat toimia koulutuksen pohjana. Tapahtumatuotanto ja ympärivuotiset ohjelmat ovat keskeisiä vahvuuksia.
4. Yhteistyö ja verkostoituminen: Koulutuksessa voidaan hyödyntää alueen toimijoiden välistä yhteistyötä. Esimerkiksi peliteollisuuden ja kulttuurin yhdistäminen voi avata uusia mahdollisuuksia. Yhteistyö eri tahojen, kuten matkailuyrittäjien ja kulttuurikeskusten kanssa, on tärkeää.
5. Luonto ja elämyksellisyys: Kainuun luonto on voimakas vetovoimatekijä. Ekologisuus ja luonnonläheisyys voivat olla keskeisiä teemoja koulutuksessa, mikä houkuttelee uusia asiakkaita ja mahdollistaa ainutlaatuisten elämyksellisten kokemusten luomisen.
6. Ikääntyminen ja erityisryhmät: Ikääntyvän väestön huomioiminen kulttuurituotannossa on tärkeää. Tarjonnan tulee olla monipuolista ja saavutettavaa myös erityisryhmille, mikä luo mahdollisuuksia uusille kulttuuriprojekteille.
7. Digitaaliset innovaatiot: Digitaalisuuden hyödyntäminen, kuten virtuaaliset tapahtumat ja markkinointi, on olennaista kulttuurituotannon kehittämisessä. Teknologian avulla voidaan tavoittaa laajempi yleisö.
8. Vahva viestinnällinen osaaminen: Viestinnän merkitys korostuu kulttuurituotannossa. Hyvä viestintä voi parantaa näkyvyyttä ja houkutella osallistujia tapahtumiin. Koulutuksessa on syytä painottaa viestintätaitoja.

-
9. Yrittäjyys ja liiketoiminta: Yrittäjyyden tukeminen, esimerkiksi yrittäjäkursseilla, voi auttaa nuoria löytämään paikkansa kulttuuri-tuotannossa. Liiketoimintaosaamisen kehittäminen on olennaista kulttuurialan kestävän kasvun kannalta.
 10. Erityisprojektit ja innovaatiot: Erityiset kulttuuriprojektit, kuten Räntä-festivaali tai Kuhmo-talon ohjelmat, voivat toimia esimerkkeinä ja inspiraationa uusille hankkeille. Innovatiiviset lähestymistavat, kuten "workcation"-konseptit, voivat myös olla tulevaisuuden suuntia.

Kaiken kaikkiaan Kainuussa nähtiin potentiaalia kehittää kulttuurituotantoja, mutta tarvitaan strategista ajattelua, yhteistyötä ja innovatiivisia ratkaisuja, jotta alueen kulttuurinen elinvoima saadaan kukoistamaan.

3.2.3. Teema III: Verkostot nyt ja tulevaisuudessa

Haastateltavien vastausten perusteella Kainuun kulttuurialalla on useita keskeisiä verkostoja, mutta löytyi myös kehitystarpeita, jotka voisivat parantaa yhteistyötä ja innovaatioita.

Keskeiset ja useita mainintoja saaneet kulttuurialan verkostot:

1. Oulu 2026 -verkostot: Tämä hanke yhdistää kaikkia toimijoita ja tarjoaa mahdollisuuksia yhteistyölle kulttuurialalla.
2. Pelialan verkostot: Nämä ovat KAMK -vetoisia, mutta alan verkostot kiinnostavat myös muita toimijoita. Tämä nousi esiin "tuntemattomana" ja potentiaalisena verkostona lähes kaikissa vastauksissa.
3. Sotamatkailuverkostot: Nämä verkostot keskittyvät erityisesti sotamatkailun kehittämiseen ja siihen liittyviin mahdollisuuksiin. Nousi 15 vastauksessa.
4. Finland Festivals -verkosto: Tämä verkosto edistää tapahtumien ja festivaalien kehittämistä ja edunvalvontaa, mikä on tärkeää alueen näkyvyyden kannalta. Verkosto nousi esiin viidessä erillisessä vastauksessa.
5. Wild Taiga -verkosto: Kiertomatkatuotteiden kehittäminen ja kansainväliset yhteistyöhankkeet ovat keskeisiä alueen matkailun kasvuille. Tämä verkosto nousi esiin kolmessa vastauksessa nimeltä.

Seuraavanlaisia teema-verkostoja kaivattiin lisää:

1. Lisää rahoitusta ja hakutekniikkaa: Tarvitaan koulutusta ja tukea rahoitushakemusten tekemiseen, jotta hankkeiden toteuttaminen olisi helpompaa myös verkostona.
2. Kokemusten jakaminen ja yhteishenki: Yhteistyön ja kokemusten jakamisen edistäminen eri toimijoiden välillä on tärkeää, mutta aikaa tähän verkostoitumiseen tarvitaan enemmän.
3. Kansainvälistä verkostoitumista: Esimerkiksi kv-vaihdot ja yhteistyö muiden maiden toimijoiden kanssa voivat tuoda uusia ideoita ja käytäntöjä.
4. Esimiestaso on hyvin verkottunut, mutta kulttuurialan rivityöntekijöiden osallistaminen ja aktivoiminen voi tuoda uusia näkökulmia ja lisäresursseja. Jakamiskulttuuria voitaisiin tuoda myös henkilöstösuunnitteluun.
5. Rekrytointimahdollisuuksien parantaminen verkostomaisesti: Rekrytoinnin helpottaminen, erityisesti kauempaa, on tärkeää osaajien saamiseksi alueelle. Harjoittelupaikkojen tarjoaminen ulkomaisille opiskelijoille verkostona voisi olla järkevää.

Yhteenvetona voi todeta, että Kainuun kulttuurialan verkostot ovat monipuolisia ja aktiivisia, mutta kehitystarpeita on yllä olevan listauksen mukaisesti.

3.2.4. Teema IV: Potentiaaliset opiskelijat

Kysymykseen "onko kulttuurituotannon AMK koulutukselle tarvetta?" oli suuressa osalla varsin lyhyt vastaus: kyllä on. Jokainen haastateltava (29) vastasi näin. Muutama pohti, että työllistymisestä ei ole koskaan takeita, mutta myös työllistymisen osalta lähes kaikki vastasivat myönteisin ajatuksin.

Osa mietti, miten he kokevat nykyisen työvoiman tarpeen. Vastaajien mielestä alalle suoraan koulusta tulevat kaipaavat kyllä todella kattavasti kaikkea osaamista geneerisistä taidoista Kainuun erityispiirteisiin, kun taas alalla jo toimivat hyötyvät oman osaamisen täydentämisestä. Seuraavat keskeiset näkökulmat nousevat esiin niiden kanssa, jotka kommentoivat työvoiman tarvetta ja siihen liittyviä kompetensseja:

1. Opiskelijoiden näkökulmasta koulutuksen tulisi tarjota uusia mahdollisuuksia, kuten yrittäjyyteen liittyvää osaamista. Mahdollisesti lisää osuuskuntamuotoista toimintaa ja erilaisia teemallisia työvoiman tai työprojektien tilausmahdollisuuksia työnantajille.

2. Työnantajat kaipaavat valmiimpia työntekijöitä, joilla on syvempää tietoa kulttuurialasta. Koulutuksen tulisi siis valmistaa nuoria tehokkaasti työmarkkinoille. Tämä teema liittyi siihen, että alan työllistäjät sanoivat, että pätevää henkilöstöä ei löydy helposti esimerkiksi sijaisuuksiin tai sesonkiluonteisiin töihin. Moni työnantaja odottaa nykyistä valmiimpaa osaamista uusilta alalle tulijoilta eli koulutukselta kaivataan vastausta siihen. Harjoitteluissa on mahdollista paneutua tähän tematiikkaan yhdessä työnantajien kanssa.
3. Innovaatioiden mahdollistaminen opiskelijoille: Koulutuksen tulisi keskittyä myös innovaatioiden kehittämiseen ja uusien ideoiden syntymiseen kulttuurialalla, mikä tukee koko alueen elinvoimaa. Opiskelijoille tulisi antaa lupa heittäytyä, kokeilla, onnistua ja epäonnistua.

Yhteenvetona voi todeta, että kulttuurituotannon koulutuksen käynnistäminen on selkeästi tarpeen. Koulutuksen tulee keskittyä käytännön taitojen kehittämiseen, valmiuksien parantamiseen ja innovaatioiden edistämiseen, jotta Kainuu voi vahvistaa kulttuurista elinvoimaansa ja houkuttelevuuttaan.

Kysymys ”mistä opiskelijat?” oli hieman vaikeampi haastateltaville. Ajatuksen tasolla moni sanoi, että tunnistaa omasta työpiiristään ihmisiä, jotka hyötyisivät koulutuksesta ja olisivat kiinnostuneita. Hakijamäärät konkreti-soituvat vasta hakuvaiheessa.

3.3. Kysely opetussuunnitelman sisällöstä

tuo konkreettisia ehdotuksia opetussisällöiksi

Halusimme myös ylimääräisenä osana esiselvitystä ottaa mukaan jonkin menetelmän, jolla voisimme esitellä laajemmin nykyistä kulttuurituotannon opetussuunnitelmaa ja reflektoida sitä, mitkä sen sisällöt nousevat kiinnostaviksi tai erityisen sopiviksi. Laadimme tätä varten kyselyn, joka oli varsin kokonaisvaltainen. Kysely oli tarkoitettu erityisesti potentiaalisille opiskelijoille ja niille, joita ei oltu haastateltu tai kontaktoitu muutoin. Kyselyä lähetettiin esimerkiksi oppilaitosten kautta potentiaalisille tuleville korkeakouluopiskelijoille sekä kulttuuritoimijoiden listan kautta mahdollisille jatkokouluttautujille. Kyselyn osalta vastaajia oli lopulta ”vain” kymmenen. Vastausten määrä jäi siis melko vähäiseksi eli kyselystä ei voi tehdä laajoja johtopäätöksiä eri aihepiirien kiinnostavuudesta. Kysely oli mahdollista palauttaa vain niin, että vastaaja täytti kaikki kohdat. Kaikki 10 vastaajaa olivat nähneet vaivaa käydessään koko kyselyn läpi. Vastaajille oli kaikkien kysymysten jälkeen varmasti syntynyt käsitys siitä, minkälaisia opintojaksoja kulttuurituotannon opetussuunnitelma sisältää. Kyselylomake löytyy esiselvityksen liitteistä.

Opetussuunnitelman osalta on sanottava, että vastaajat näkivät opintojaksot yleisesti kiinnostavina ja hajonta oli vähäistä. Kyselyn tulos on siis tältä osin neutraali ja sellainen, että se ei tuonut mitään erityistä mullistavaa

tietoa. Mutta kiinnostavaa oli lukea vastaajien kirjaamat ajatukset avoimiin kysymyksiin. Tältä osin kysely toi varsin konkreettisiakin ehdotuksia ope-
tussisällöiksi. Anonyymissä kyselyssä oli ensimmäisessä vastauslaatikossa mahdollista kertoa oma rooli ja tulokulma kyselyn sisältämään osaamistar-
vekartoituksen kokonaisuuteen. Vastauksista voi huomata, että opiskelijoil-
la on vähemmän konkreettisia huomioita kuin alalla pidempään toimineilla
alueen kehittäjillä tai kulttuuritoimijoilla. Seuraavat yksittäiset lainaukset
ovat sellaisenaan kopioitu kyselystä ja niissä vastaaja sekä kertoo oman
positionsa että lähettää terveiset opintojaksojen suunnittelijoille:

- Potentiaalinen opiskelija. Tarvitaan yleisesti tuottajan taitoja ja kokonaisuuden hallintaa suunnittelusta myyntiin.
- Opiskelen musiikkia ja olen järjestänyt musiikkitapahtumia yhdistyspohjalta, joten periaatteessa myös toimin alalla. En osaa vastata maakunnan osaamistarpeisiin.
- Opiskelen musiikkia ja toimin muusikkona alalla.
- Olen alueen kehittäjä, joten koen, että kaikkien näiden teemojen tulisi kiinnostaa potentiaalisia opiskelijoita. Niistä valitseminen tuntuisi hankalalta tästä roolista käsin.
- Opiskelijana (aikuisena) valitsisin tässä vaiheessa enemmän teoriaa, vähemmän käytännön harjoittelua, mutta tiedän, että varsinaisena opiskelijana ilman työkokemusta juuri harjoittelut olisivat oleellisia. Minä näkisin tällaisia osaamistarpeita juuri Kainuussa. Kansain-
välisyys. Tuotantojen tarjoaminen eri kielillä eri kohderyhmille, luonteva viestintä ja markkinointi myös englanniksi. Digitaalisuus: Osalla kulttuurituotteista ei välttämättä ole näppärin saatavuus digitaalisissa kanavissa. Kainuun yhteinen tapahtumakalenteri on vaihtelevasti käytössä. Kulttuurimatkailu- ja muu yritysyhteistyö: Olisi vaikuttavaa nähdä aitoja yhteistyöprojekteja paitsi matkailu- myös teollisuusyritysten ja kulttuuritoimijoiden välillä, ei vain VIP-lippuja konsertteihin. Esim. Kuhmo Oy ja kamarimusiikki; CSC ja teatteri; Vuokatti ja kuvataiteilijat yms. Toisi paitsi uutta yleisöä, myös uusia sisältöjä (ja rahoitustakin toivon mukaan). Vahvuuksina ovat jo nyt omaperäiset sisällöt, syvä luontoyhteys, vakiintuneet toimijat ja hyvä yhteistyö yms. Mielestäni myös talouden hallinta ja markkinointi ovat monella toimijalla hyvällä tolalla.
- Edustan kulttuuriorganisaatiota. Koen että Kainuun kulttuurikentällä on erityinen tarve kulttuurituottajille, joiden lähestymistapa työhön on hands on -tekeminen. Kehittäminen on aina toki tärkeää, mutta erityisen tärkeää on kyky tarttua konkreettiseen toimeen laaja-
alaisesti. Kainuussa ei juuri ole kulttuuriorganisaatioita, joissa tuottaja voisi hoitaa asiat vain toimistosta käsin, vaan jalkautuminen ja laaja-
alainen työnkuva on alueella leimallista tuotannollisessa työssä.
- Viestintä- ja markkinointitaidot, palvelumuotoilu ja ekologisesti kestävä tuottaminen on alueen erityistarpeita.

- Oman organisaationi näkökulmasta ajattelen, että meille ei ole niinkään keskeistä, että saisimme opinnäytetöitä, vaikka toki erityisesti case-esimerkkeinä joistain tuotannoista opinnäytteetkin voivat olla organisaatiollemme hyödyllisiä. Suurempi tarve on produktiokohtaisille tuottajille, joita voisimme työllistää apukäsiksi tuotantoihin. Muuttuvassa rahoitustilanteessa on hyvä hallita erilaisia rahoituslähteitä ja erityisesti hankerahoitusten- ja kokonaisuuksien hallinta voi muodostua tulevaisuudessa vielä entistä tärkeämmäksi. EU-hankkeita kulttuurialalla Kainuussa toteutetaan todella vähän, mutta kasvava tarve EU-rahoitusten hakemiseen on. Paikallisen kulttuuriperinnön ja identiteettien tuntemus, kulttuurimatkailu, saavutettavuus ja osallisuus, yrittäjäys!
- Vastaan alueen kehittäjän roolissa, toimin jo alalla ja olen kiinnostunut vahvistamaan omaa osaamistani. Pidän tärkeänä sitä, että erityisesti kunnissa kulttuurista huolta pitävät saisivat mahdollisuuden kohottaa osaamistaan, jotta kulttuuritoimintaa voitaisiin kehittää ensinnäkin näkyvämmiin ja näkyvämmäksi ja tärkeänä osana asukkaiden hyvinvointia (kulttuuri ei ole prioriteettilistalla kunnissa ykkösenä eikä edes kakkosena, kun sen kerrannaisvaikutuksia ei tunnisteta/tunnusteta). Erityisiä osaamistarpeita paikallisella taiteen ja kulttuurituotannon kentällä olisi avartua omista pienistä piireistä tunnistamaan ja huomioimaan taiteen ja kulttuurin moninaisuus, kun pienellä paikkakunnalla helposti kuplautuu, tehdään töitä tuttujen verkostojen kanssa ja muistaa vain oman taiteenalan, myös kilpailua samoista rahoituksista on, mikä saattaa haitata avarampaa katsantoa. Siis vahvaa kulttuurituotannon osaamista kuntiin eli maakunnan kulttuurityökalteisiin kautta linjan, jotta Kainuu olisi taiteiden maakunta ja jotta asukkaiden kulttuuriset oikeudet voisivat toteutua. Saavutettavuus- ja osallisuusosaamisessa myös on iso oppimisen paikka Kainuussakin, lähtien oman etuoikeutetun aseman huomaamisesta syrjivien rakenteiden purkamiseksi kukin taidetoimijatahollaan alkaen pienistä arjen teoista. Pidän tätä supertärkeänä, jotta tosiasiallisemmin osaisimme nähdä kulttuurin tekijöiden ja toimijoiden sekä yleisöjen moninaisuuden ja huomioida erilaisten ihmisten erilaiset tarpeen kulttuuri- ja tapahtumatuotannoissa.
- Edustan taiteellista toimijaa Kajaanissa.

Kirjoitetut sisällöt ovat Kainuun tulevaisuuden koulutuskokeilun suunnittelijoille varsin hyödyllisiä, sillä vastaajat ovat anonymisti voineet kirjoittaa ja formuloida ajatuksiaan. Ehdotukset ovat osin samansuuntaisia kuin haastatteluissa.

Toinen avoin kysymys ja vastausmahdollisuus liittyi siihen, mitä mahdollisuuksia vastaaja näki kulttuurialalla Kainuussa? Nämä ovat myös konkreettisia ehdotuksia opintojaksojen sisältöihin, mihin opetuksen suunnittelussa on mahdollista palata, kun opintojaksojen sisältöjä Kainuussa konkretisoidaan.

- Kyllä hyvinkin laajoja mahdollisuuksia, esittävä taide jo hyvin kattavasti, se voisi linkittyä vahvemmin myös peli- ja AV-alaan. Suurteholaskennan yhteys kulttuuriin olisi minusta myös nostettava esille: Esimerkiksi tekoäly (kielimallit) on kielellistä, kulttuurista, ja dataa voisi käyttää vaikka kulttuuriperintökohteiden mallintamiseen yms.
- Monet visuaaliset alat (myös vaatesuunnittelu, arkkitehtuuri, muotoilu, käsityö, media yms.) tukevat toisiaan ja etenkin yhdistettynä matkailuun, kestävyYTEEN ja paikallisuuteen voisivat olla kasvun aloja.
- Kulttuurihyvinvointi on vielä rajallisesti hyödynnettyä, sote- ja koulutuspuolen tarve olisi rajaton, samoin työhyvinvoinnin osana.
- Taivas on rajana, kunhan löytyy ihmisiä, joilla on motivaatiota.
- Hyviä kasvumahdollisuuksia, kunhan vain löytyy tekemää motivoitunutta porukkaa ja rahoitusta.
- Jopa yhdistäminen turvallisuuteen (henkinen kriisinkestävyys) voisi olla rajamaakunnalle kasvun mahdollisuus ja myös keino selviytyä epävarmassa maailmassa. Eli monialainen yhteistyö paitsi turvallisuus- ja pelastusalan, myös soten yms. kanssa.
- Kainuussa on potentiaalia erilaisten tapahtumien maaperäksi. Näen myös todella tarpeellisenä työnä sen, että kulttuurituottaja työllistyisi linkiksi kulttuuritoimijoiden ja kaupungin tai sote-sektorin välimaastoon. Erilaiset taiteen välityspalvelut palvelumuotoilun kautta ovat kiinnostava tulevaisuuden kasvumahdollisuus.
- Kainuussa kulttuuri- ja luovilla aloilla on useita kasvumahdollisuuksia, jotka perustuvat alueen vahvuuksiin, kuten luonnon läheisyyteen, kulttuuriperintöön ja teknologiseen osaamiseen. Kulttuurimatkailu, digitaalinen kulttuurituotanto, luovat yhteisöt, kulttuurivienti, ympäristötaide/ekokulttuuri.
- Näen kasvumahdollisuuksia, kun osaaminen ylittää keskinäisen kilpailun.
- Yhteistyötä ja yhdessä rakennettua toivoa.

Kyselyn osalta avoimet vastaukset selkeästi olivat ne kohdat, joissa vastaajat saattoivat kertoa näkemyksiään opetuksen sisältöideoiksi ja reflektoida esiteltyä opetussisältöä. Kyselyn vastaukset toivat konkretiaa ja näkökulmia myös haastattelujen teemoihin.

4. Johtopäätökset:

Ehdotus koulutuskokeilun malliksi

Kaiken kerätyn ja analysoidun tiedon perusteella projektiryhmä on tämän esiselvityksen päätteeksi luonut mallinnuksen Kainuun kulttuurituotannon toteutuksesta ja sen mahdollisesta toteutustavasta. Projektiryhmään ovat kuuluneet asiantuntija Nina Luostarinen, yliopettaja Laura Päiviö-Häkämies ja koulutusjohtaja Timo Parkko-la Humakista sekä TKI-johtaja Mikko Keränen ja lehtori Anne Määttä KAM-Kista. Molemmista korkeakouluista on osallistunut myös muita henkilöitä suunnitteluun, mutta mainittu ydinryhmä on vastannut mallintamisesta. Koulutuskokeilulle haetaan erikseen rahoitusta tämän esiselvityksen pohjalta, joten tässä mallinnuksessa ei oteta kantaa koulutuksen rahoitukseen.

Mallinnuksessa määriteltiin koulutuskokeilun a) tutkintotavoite, opetussuunnitelma ja kesto, b) toteutustapa, aikataulutus ja fyysiset tilat, c) henkilöstö ja d) jatko koulutuskokeilun päättyessä. Nämä esitellään alla. Mallinnuksen kokonaisuudessa on huomioitu Kainuun strategiset tavoitteet (luku 2), tiedonkeruusta erityisesti haastattelujen tuomat teemoittaiset analyysit (3.2.) sekä työpajan anti (3.1.) ja lisäksi koulutussuunnittelussa tullaan huomioimaan myös kyselyn tuomat yksittäiset ja varsin konkreettiset ehdotukset (3.3.)

a) Koulutuskokeilun tutkintotavoite, opetussuunnitelma ja kesto:

- Kyseessä on lähtökohtaisesti neljä vuotta kestävä ja Kulttuurituottajan AMK-tutkintoon tähtäävä koulutuskokeilu, jonka ensimmäisille vuosille tullaan hakemaan hankerahoitusta.
- Sisällöllisesti Kainuun osaamistarpeita ja erityispiirteitä on rääätelöity Humakin kulttuurituotannon opetussuunnitelmaan ja lisäksi on suunniteltu kokonaan uutta sisältöä KAMKin ja Humakin yhteistyönä. Opetussuunnitelman luonnos on tämän esiselvityksen liitteenä. Kainuun toteutuksen lopullinen versio julkaistaan keväällä 2025, mikäli koulutuskokeiluhanke saa rahoituksen.
- Kokeilun aikana on tutkintokoulutuksen lisäksi tarkoitus mahdollistaa tutkinnon osien opiskelua niille, jotka haluavat täydentää osaamistaan.
- On myös tarkoitus synnyttää aluetta hyödyntävää TKI-toimintaa Kainuun tarpeista lähtien. Haastatteluissa nousi lukuisia ajatuksia siitä, minkälaiset kehittämishankkeet voisivat palvella Kainuuta ja miten ammattikorkeakoulut voisivat olla tässä työssä tukena.

b) Toteutustapa, aikataulutus ja fyysiset tilat

- Yhteishaku valmistellaan kevään 2025 aikana ja yhteishaku on auki syksyn 2025 haussa.

- Koska kyseessä on aivan omanlaisensa toteutus, tulee sen aivan erityinen sisältö markkinoida huolella potentiaalisille hakijoille keväästä 2025 alkaen. Markkinoinnissa hyödynnetään laajaa esiselvitystä ja sieltä nousseita perusteluja.
- Ryhmä aloittaa tammikuussa 2026.
- Ryhmän koko on noin 30 opiskelijaa. Pyrkimyksenä on tuottaa niin kiinnostava sisältöä, että hakijoita tulee laajasti eri puolelta Suomea.
- Tutkintokoulutus toteutetaan monimuoto-opetuksena, jossa on ryhmämuotoista opiskelua ja yhteistoimintaa kahden ensimmäisen opiskeluvuoden ajan kuukausittain keskimäärin viikon ajan. Muu aika opiskellaan monimuotoisesti ja opiskelijoiden ryhmällä on myös mahdollisuus vaikuttaa siihen, miten ja missä opiskellaan.
- Fyysisenä tilana käytetään Kajaanin taidekampuksen tiloja ja ideana on tulla osaksi taidekampuksen ympärille muodostuvaa yhteisöä. Koulutus vuokraa oman ryhmätyötilan, jossa ryhmän on mahdollista opiskella, ryhmäytyä ja verkostoitua silloinkin, kun varsinainen opetus ei ole käynnissä. Lisäksi opinnoissa hyödynnetään KAMKin kampuksen tiloja. Mainittujen fyysisten tilojen lisäksi opetuksen tiloina käytetään ympäröivää luontoa sekä maakunnan eri paikkoja.

c) Henkilöstö

- Kajaanin toteutukselle valitaan vastuuhenkilö, joka on taustaltaan lehtori ja joka tuntee myös Kainuun toimijakentän. Toteutus on uusi ja sen tarkoitus on käydä jatkuvaa dialogia ympäröivän alueen ja kuntien kanssa.
- Vastuuhenkilön lisäksi hankkeelle tullaan tarvitsemaan uudenlaista suunnittelua ja osallisuutta Humakin muilta hankkeeseen osallistuvilta lehtoreilta, kun kulttuurituotantoja testataan esimerkiksi luontoympäristöissä.

d) Jatko koulutuskokeilun päättyessä:

- Mikäli kokeiluhanke onnistuu, ja siinä pystytään vastaamaan tämän esiselvityksen mukaisesti kuvattuun tarpeeseen, on koulutusta mahdollista jatkaa sopivassa muodossa Humakin ja KAMKin yhteistyönä.

Lähteet

Aineistot:

Työpajan aineistot, haastattelut ja kyselyaineisto (kuvattu luvussa 3).

Muut lähteet:

Euroopan yhteisöjen virallinen lehti, 2020: Euroopan unionin perusoikeuskirja: https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_fi.pdf. Viitattu 1.10.2024.

Humak 2024, Kulttuurituotannon tilastotietoa internetsivuilla: [Kulttuurituotanto- ja projektiosaaminen - Humak](#). Viitattu 1.10.2024.

Ilmola-Sheppard, L., Rautiainen, P., Westerlund, H., Lehtikainen, K., Karttunen, S., Juntunen, M.-L. & Anttila, E., 2021. ArtsEqual: tasa-arvo taiteen ja taidekasvatuksen palveluiden suuntana. Taideyliopiston julkaisuja 2021.

KAMK, Hankeraportti S22718, Tapahtuman järjestäminen uudessa normaalissa, Eura-järjestelmä.

Kainuun liitto 2021, Naisnäkökulmaa Kainuuseen. Pilottihankkeen loppuraportti: https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2021/04/Naisnakokulmaa_loppuraportti_Kainuun_liitto_2021.pdf. Viitattu 1.10.2024.

Kainuun liitto 2022, Kulttuuriohjelma: https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2022/05/KainuunKulttuuriohjelma_web_Final_Kainuun-liitto_25.4.2022.pdf. Viitattu 1.10.2024.

Kainuun liitto 2024a, Matkailustrategia: [Kainuun-matkailustrategia-web-rc2-240820_pieni.pdf](#). Viitattu 1.10.2024.

Kainuun liitto, 2024 b, Kainuu-ohjelman toteutussuunnitelma: <https://kainuunliitto.fi/elinkeinot-ja-aluekehitys/kainuu-ohjelma-topsu/>. Viitattu 1.10.2024.

Kainuun liitto, 2024 c, Kainuun yhteinen brändikäsikirja: [Kainuun-brandikäsikirja.pdf](#). Viitattu 1.10.2024.

Kainuun liitto, 2024 d, Kainuun aluetalouden, kärkitoimialojen ja väestönkehityksen näkymät, diaesitys: https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2024/09/Kainuun_alue-talous-karkitoimialat-ja-vaesto_syyskuu_2024_Henna-Sormunen_pdf.pdf. Viitattu 25.10.2024.

Kainuun liitto 2024 e, Kaipo -hanke, sen taustatiedot ja kerätty aineisto: <https://kainuunliitto.fi/yhteistyo/hankkeet/kaipo/>. Viitattu 25.10.2024.

Kajaanin kaupunki 2024 a, Tiedote 19.3.2024: [Uusi yhteisöllinen esittävän taiteen keskus perustetaan Kajaaniin historialliselle Seminaarin kampusalueelle | Kajaani](#). Viitattu 1.10.2024.

Kajaanin kaupunki 2024 b, Tiedote 18.9.2024: <https://www.kajaani.fi/tiedotteet/vastaa-ja-vaikuta-kajaanin-kulttuuriohjelmaan-2025-2030/>. Viitattu 1.10.2024.

Kuhmon kaupunki 2024, [Kaupunkistrategia: Strategia - Kuhmo](#). Viitattu 1.10.2024.

OKM 2017, Luova talous ja aineettoman arvon luominen kasvun kärjiksi. Luovat alat Suomen talouden ja työllisyyden vahvistajina -työryhmän raportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:18.

OKM 2024, Taiteen ja kulttuurin alojen esittely: <https://okm.fi/taiteen-ja-kulttuurin-alat>. Viitattu 1.10.2024.

Parkkola, Timo, 2024. Kulttuurituotantoalan tulevaisuuden osaamistarpeet. Blogi Humakin blogisarjassa, julkaistu 29.8.2024: <https://www.humak.fi/blogit/kulttuurituotantoalan-tulevaisuuden-osaamistarpeet/>. Viitattu 15.10.2024.

Päiviö-Häkämies, Laura, 2024. Kulttuurituotantoalan tulevaisuus työelämän silmin. Blogi Humakin blogisarjassa, julkaistu 27.8.2024: <https://www.humak.fi/blogit/kulttuurituotantoalan-tulevaisuus-tyoelaman-silmin/>. Viitattu 15.10.2024.

Tilev, Kristiina (toim.), 2022, Kulttuurituottajien työmarkkinat, muuttuvat toimintaympäristöt ja tulevaisuuden osaamistarpeet. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 138, Helsinki.

Valtioneuvosto 2024, Hallitusohjelma 5.4., Kulttuuri, liikunta, nuoret: <https://valtioneuvosto.fi/hallitukset/hallitusohjelma#/5/4>. Viitattu 1.10.2024.

YLE 2022, Artikkelit tuottaja-alan työvoimapulasta: <https://yle.fi/a/3-12043017/64-3-64779>. Viitattu 1.10.2024.

Liitteet

LIITE 1) Työpajan osallistujalista 28.8.2024

Osallistujat

Backman, Hannu	KAO/Kajaanin lukio
Dahl, Päivi	KAMK
Heikkinen, Heli	Kajaanin Harrastajateatteri Ry
Härkönen, Minna	Oulun kulttuurisäätiö, Yhdenvertainen Oulu2026
Karjalainen, Saara	Vaara-kollektiivi, Kulttuurisosuuskunta G-voima
Karvonen, Marko	Sotkamon kunta
Kauppinen, Hemmo	KAMK
Kauppinen, Miia	Routa Company
Keränen, Elina	Kainuun liitto, Cherry-projekti
Keränen, Mikko	KAMK
Kinnunen, Joni	Kainuun liitto
Komulainen, Tapani	Kainuun ammattiopisto, konservatorio
Korkatti, Reija	Seminaarin taidekampus
Kuvaja, Karoliina	Seminaarin Taidekampus
Lankinen, Elsa	Vaara-kollektiivi
Leinonen, Veikko	Kulttuurisosuuskunta G-voima / Vaara-kollektiivi
Luostarinen, Nina	Humak
Mikkelsson, Anni	Kajaanin kaupunginteatteri
Määttä, Anne	KAMK
Polvinen, Kaisa	KAO/Kajaanin lukio
Päiviö-Häkämies, Laura	Humak
Pöppönen, Maria	Paltamon kunta
Rimpiläinen, Osmo	Kainuun ammattiopisto
Selin, Mari	Kajaanin kaupunki
Tavila, Veera	Suomussalmen kunta
Tiikkaja, Juha	Kongressi- ja kulttuurikeskus Kaukametsä
Tuunainen, Minna	Kongressi- ja kulttuurikeskus Kaukametsä

LIITE 2) Syventävät haastattelut:

Ainali, Aino, vs. kirjasto- ja kulttuuripäällikkö, Kuhmon kaupunki
Heikkinen, Xavier, opiskelija (lukio, konservatorio)
Hämäläinen Risto, kehitysjohtaja, Kajaanin kaupunki
Kaartinen, Miina, toiminnanjohtaja, Mustarinda, myös Sinipyrstö-hanke, Puolanka ja Hyrynsalmi
Karjalainen, Maritta, kirjasto- ja kulttuurivastaava, Ristijärven kunta
Karvonen, Marko, kulttuurisihteeri, Sotkamon kunta
Kauppinen, Miia, toiminnanjohtaja Routa Company
Keränen, Elisa, projektikoordinaattori, Kainuun liitto, kansainvälinen Cherry-hanke
Keränen, Mikko, TKI-johtaja, KAMK
Keränen Silja, Projektipäällikkö, KAMK, myös luottamushenkilö Kajaanin kaupunginvaltuusto, Kainuun maakuntavaltuusto
Kinnunen Joni, projektikoordinaattori, Kainuun liitto, KAIPPO – Kulttuurin vahvistuvat verkostot Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla
Komulainen, Minna, aluekehitysjohtaja, Kainuun liitto
Komulainen, Tapani, Kainuun ammattiopisto (KAO), musiikkialan koulutus/konservatorio
Korhonen, Milja, viestintä- ja markkinointipäällikkö, Kajaanin kaupunki
Korhonen, Tanja, yliopettaja, KAMK
Kuvaja, Karoliina, yhteisökoordinaattori, Kajaanin taidekampus
Lappi-Hautamäki, Anja, yrittäjä, Kajaanin kaupunginteatterin hallintopäällikkö-tuottaja
Leinonen, Veikko, tuottaja, Kulttuuriuosuuskunta G-voima, Vaara-kollektiivi, Kajaanin taidekampus
Luomi, Juho, opiskelija (konservatorio)
Mikkelsen, Anni, teatterinjohtaja, Kajaanin kaupunginteatteri
Pöppönen, Maria, viestintäsuunnittelija, Paltamon kunta
Rusanen, Sari, toiminnanjohtaja, Kuhmon kamarimusiikki
Sainio, Sami, näyttelijä, teatteri-ilmaisun ohjaaja, Kajaani/Kainuu
Sarén, Matti, rehtori, KAMK
Selin, Mari, sivistysjohtaja, Kajaanin kaupunki
Tavila, Veera, kulttuurituottaja, Suomussalmen kunta
Varis, Anu, toimitusjohtaja, Kuhmo-talo
Yrjölä, Roosa, tuottaja-tiedottaja, Kainuun lasten- ja nuortenkulttuurikeskus Kulttura (/maakunnallinen)
Zaitseva, Olga, toiminnanjohtaja, Juminkeko, Kuhmo

LIITE 3) Kyselyn kysymykset ja vastaukset

Vastaajien kokonaismäärä: 10

Olen tutustunut kyselyn tietosuojaselosteeseen ja tiedän, mihin vastauksiani käytetään. Humakin tietosuojaseloste: <https://www.humak.fi/tietosuojaseloste/>

Vastaajien määrä: 10

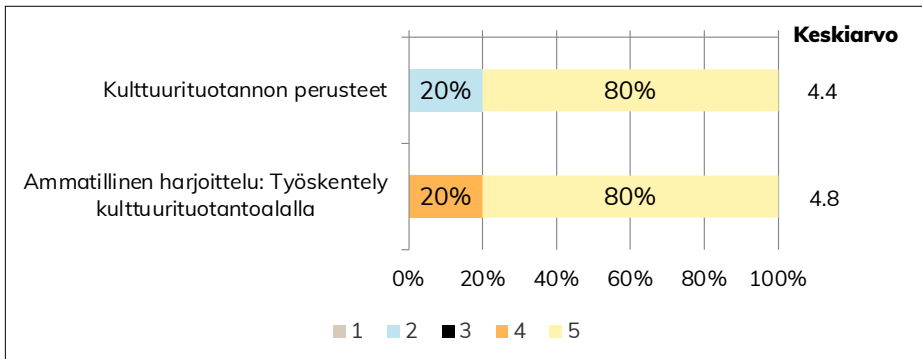
	n	Prosentti
Kyllä	10	100,0%

Kulttuurituotannon perusteet -moduuli on koko kulttuurituottaja AMK-tutkinnon pienoiskuva. Moduulin aikana opiskelija rakentaa kokonaiskuvaan kulttuurituottajan työstä, omaksuu teoreettisempaa tuottajaosaamista ja tekee käytännön harjoituksia.

Kuinka paljon tämän aihepiirin sisällöt (alla) kiinnostavat sinua?

(1=Ei kiinnosta juurikaan, 2=Kiinnostaa hieman, 3=en osaa sanoa, 4=kiinnostaa paljon, 5=kiinnostaa erittäin paljon):

Vastaajien määrä: 10

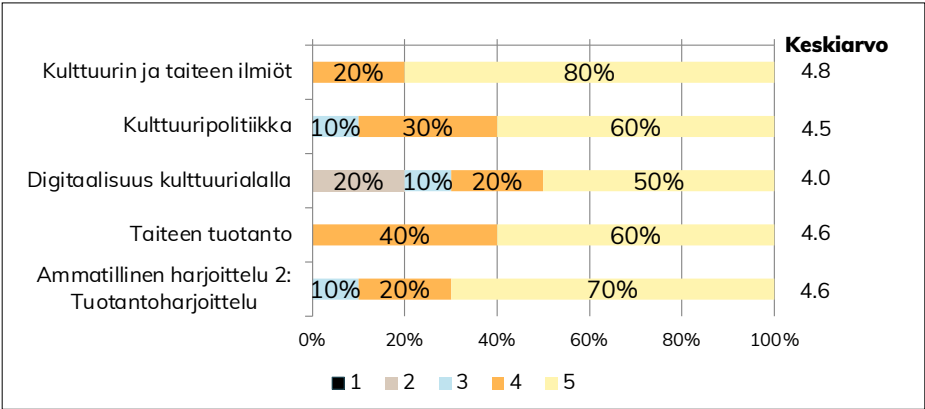
	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Kulttuurituotannon perusteet	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%	80,0%	4,4	5,0
Ammatillinen harjoittelu: Työskentely kulttuurituotantoalalla	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	4,8	5,0
Yhteensä	0,0%	10,0%	0,0%	10,0%	80,0%	4,6	5,0

Seuraavassa kokonaisuudessa opiskelija syventyy taiteen ja kulttuurin sisältöihin ja oppii hyödyntämään digitaalisuutta kulttuurituotannoissa. Hän ymmärtää taiteen ja kulttuurin merkityksen yhteiskunnassa sekä tunnistaa taiteen mahdollisuuksia muilla toimialoilla. Opiskelija oppii tuottajan kulttuuripoliittisista vaikutusmahdollisuuksista kansallisesti ja kansainvälisesti. Opiskelijaa suoritetaan tuotantoharjoittelun.

Kuinka paljon tämän aihepiirin sisällöt (alla) kiinnostavat sinua?

(1=Ei kiinnosta juurikaan, 2=Kiinnostaa hieman, 3=en osaa sanoa, 4=kiinnostaa paljon, 5=kiinnostaa erittäin paljon):

Vastaajien määrä: 10

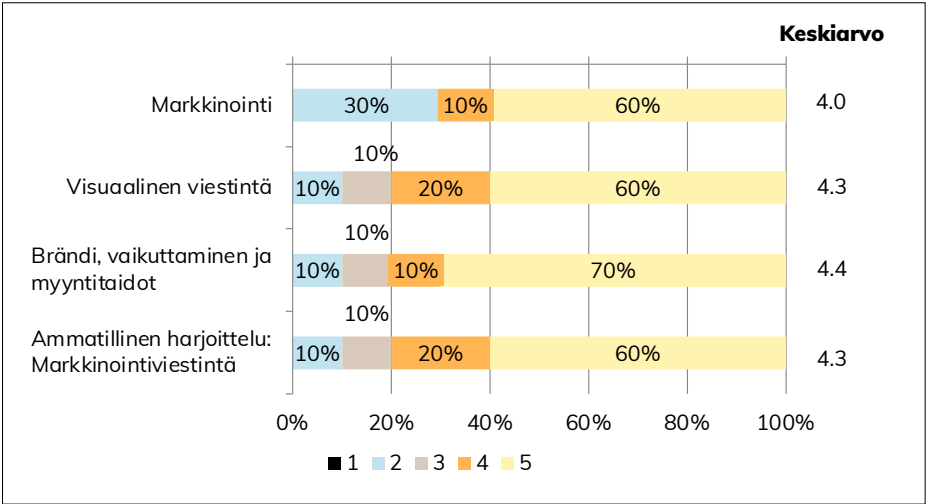
	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Kulttuurin ja taiteen ilmiöt	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	4,8	5,0
Kulttuuripoliittikka	0,0%	0,0%	10,0%	30,0%	60,0%	4,5	5,0
Digitaalisuus kulttuurialalla	0,0%	20,0%	10,0%	20,0%	50,0%	4,0	4,5
Taiteen tuotanto	0,0%	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%	4,6	5,0
Ammatillinen harjoittelu 2: Tuotantoharjoittelu	0,0%	0,0%	10,0%	20,0%	70,0%	4,6	5,0
Yhteensä	0,0%	4,0%	6,0%	26,0%	64,0%	4,5	5,0

Markkinointi ja myynti. Opiskelija perehtyy visuaaliseen viestintään ja ammattialansa markkinointiin. Hän oppii suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan markkinointia sekä tuntee brändinhallinnan, vaikuttamisen ja myynnin perusteet.

Kuinka paljon tämän aihepiirin sisällöt (alla) kiinnostavat sinua?

(1=Ei kiinnosta juurikaan, 2=Kiinnostaa hieman, 3=en osaa sanoa, 4=kiinnostaa paljon, 5=kiinnostaa erittäin paljon):

Vastaajien määrä: 10

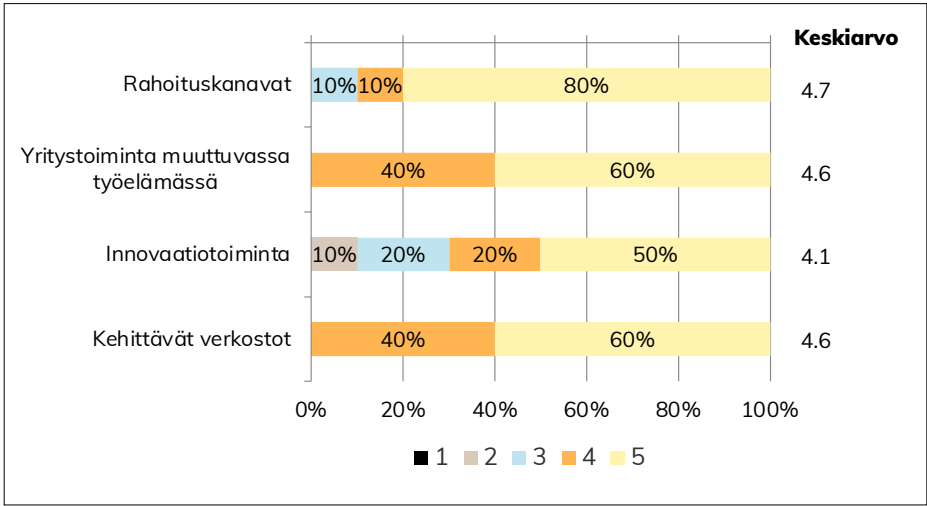
	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Markkinointi	0,0%	30,0%	0,0%	10,0%	60,0%	4,0	5,0
Visuaalinen viestintä	0,0%	10,0%	10,0%	20,0%	60,0%	4,3	5,0
Brändi, vaikuttaminen ja myyntitaidot	0,0%	10,0%	10,0%	10,0%	70,0%	4,4	5,0
Ammatillinen harjoittelu: Markkinointi-viestintä	0,0%	10,0%	10,0%	20,0%	60,0%	4,3	5,0
Yhteensä	0,0%	15,0%	7,5%	15,0%	62,5%	4,3	5,0

Tulevaisuuden tekijät -opintokokonaisuudessa opiskelija tutustuu tulevaisuuden ennakkoinnin, innovaatiotoiminnan ja luovan ongelmanratkaisun perusteisiin. Hän tiedostaa talouden ja muuttuvan rahoituskentän vaikutukset omaan työskentelyynsä. Opiskelija tunnistaa yrittäjyyden osana urapolkua ja syventää osaamistaan projekti- ja yritystoiminnassa muuttuvan työelämän tarpeisiin. Opiskelija osaa rakentaa erilaisia verkostoja, toimia moninaisissa työyhteisöissä sekä arvioida ja kehittää työyhteisö-, verkostoitumis- ja johtamistaitojaan.

Kuinka paljon tämän aihepiirin sisällöt (alla) kiinnostavat sinua?

(1=Ei kiinnosta juurikaan, 2=Kiinnostaa hieman, 3=en osaa sanoa, 4=kiinnostaa paljon, 5=kiinnostaa erittäin paljon):

Vastaajien määrä: 10

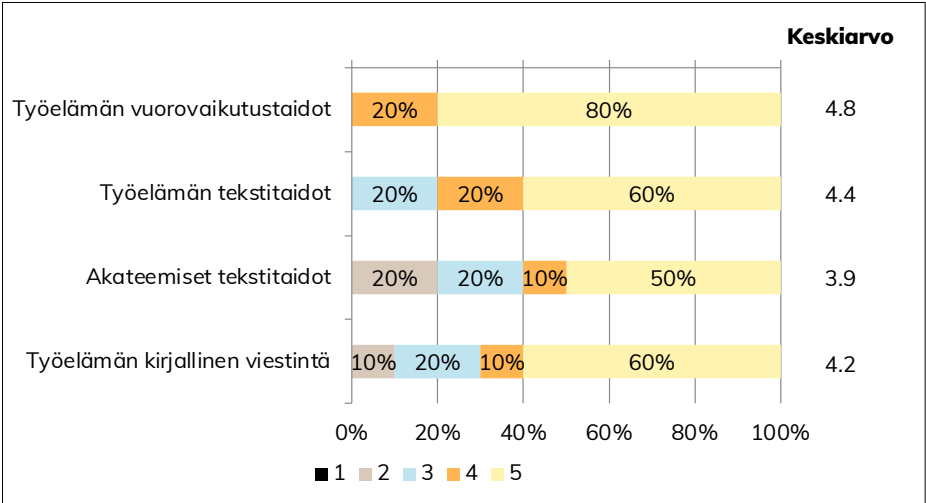
	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Rahoituskanavat	0,0%	0,0%	10,0%	10,0%	80,0%	4,7	5,0
Yritystoiminta muuttuvassa työelämässä	0,0%	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%	4,6	5,0
Innovaatiotoiminta	0,0%	10,0%	20,0%	20,0%	50,0%	4,1	4,5
Kehittävät verkostot	0,0%	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%	4,6	5,0
Yhteensä	0,0%	2,5%	7,5%	27,5%	62,5%	4,5	5,0

Tässä opintokokonaisuudessa keskitytään työelämän erilaisiin vuorovaikutus- ja viestintätilanteisiin. Opintojakson jälkeen opiskelija osaa hyödyntää teknologiavälitteisyyttä opinnoissaan ja erilaisissa työelämän konteksteissa. Opiskelija osaa omalla toiminnallaan edistää tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä saavutettavuutta. Hän ymmärtää erilaisten yhteisöjen moninaisuuden merkityksen vuorovaikutuksessa. Hän ymmärtää hyvän tieteellisen käytännön periaatteet ja toimii niiden mukaisesti.

Kuinka paljon tämän aihepiirin sisällöt (alla) kiinnostavat sinua?

(1=Ei kiinnosta juurikaan, 2=Kiinnostaa hieman, 3=en osaa sanoa, 4=kiinnostaa paljon, 5=kiinnostaa erittäin paljon):

Vastaajien määrä: 10

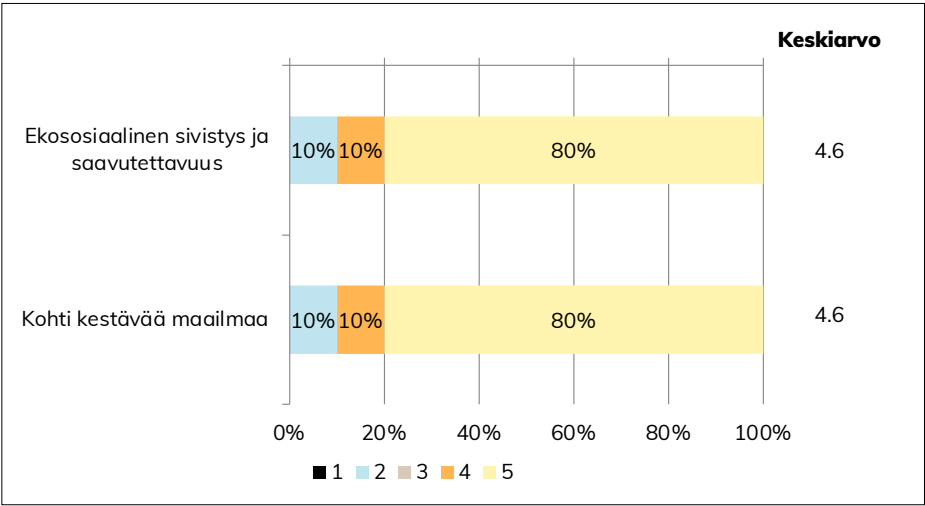
	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Työelämän vuorovaikutustaidot	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	4,8	5,0
Työelämän tekstitaidot	0,0%	0,0%	20,0%	20,0%	60,0%	4,4	5,0
Akateemiset tekstitaidot	0,0%	20,0%	20,0%	10,0%	50,0%	3,9	4,5
Työelämän kirjallinen viestintä	0,0%	10,0%	20,0%	10,0%	60,0%	4,2	5,0
Yhteensä	0,0%	7,5%	15,0%	15,0%	62,5%	4,3	5,0

Sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä maailma -opintokokonaisuudessa syvennyttään kestäväen kehityksen periaatteisiin. Tavoitteena on, että opiskelija oppi soveltamaan periaatteita omassa ja alansa toiminnassa ja osaa etsiä kestävää kehitystä tukevia ratkaisuja ja toimintamalleja. Opiskelija saa opinnoissa käyttöönsä tietopohjan, jonka kautta hän pystyy edistämään kestäväen kehityksen periaatteiden toteutumista. Hän osaa määritellä erityisesti sosiaalisia ja kulttuurisia kestävyysaasteita sekä tunnistaa niihin kuuluvien asioiden ja ongelmien moninaisuuden.

Kuinka paljon tämän aihepiirin sisällöt (alla) kiinnostavat sinua?

(1=Ei kiinnosta juurikaan, 2=Kiinnostaa hieman, 3=en osaa sanoa, 4=kiinnostaa paljon, 5=kiinnostaa erittäin paljon):

Vastaajien määrä: 10

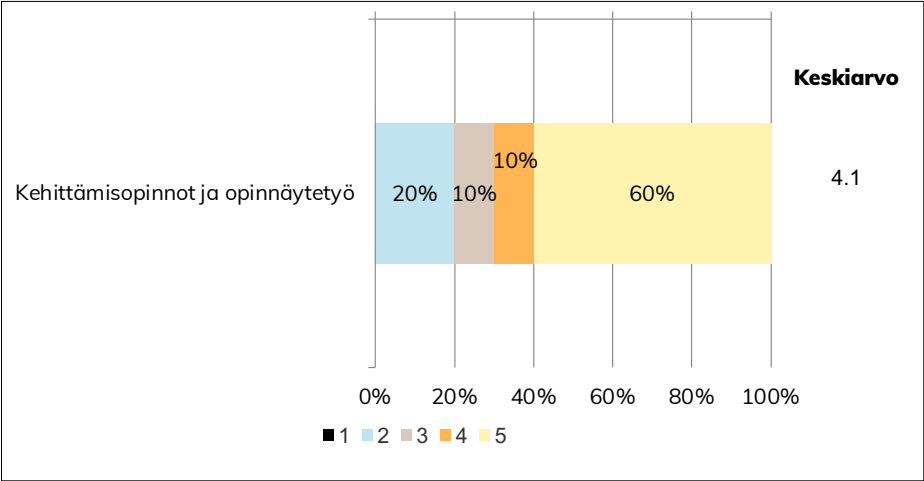
	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Ekososiaalinen sivistys ja saavutettavuus	0,0%	10,0%	0,0%	10,0%	80,0%	4,6	5,0
Kohti kestävää maailmaa	0,0%	10,0%	0,0%	10,0%	80,0%	4,6	5,0
Yhteensä	0,0%	10,0%	0,0%	10,0%	80,0%	4,6	5,0

Työelämän tutkimuksellisissa kehittämisopinnoissa opiskelija oppii tunnistamaan työelämän kehittämistarpeita ja kehittämään niihin ratkaisuja. Hän oppii soveltamaan tutkimus- ja kehittämistyön näkökulmia ja työkaluja ammatillisessa työskentelyssään sekä noudattamaan niihin liittyviä tutkimus-eettisiä periaatteita. Opintojaksoilla perehdytään kriittiseen ja monipuoliseen tiedon arviointiin tutkimuksellisessa kehittämistoiminnassa. Kokonaisuuteen kuuluu opinnäytetyön tekeminen.

Kuinka paljon tämän aihepiirin sisällöt (alla) kiinnostavat sinua?

(1=Ei kiinnosta juurikaan, 2=Kiinnostaa hieman, 3=en osaa sanoa, 4=kiinnostaa paljon, 5=kiinnostaa erittäin paljon):

Vastaajien määrä: 10

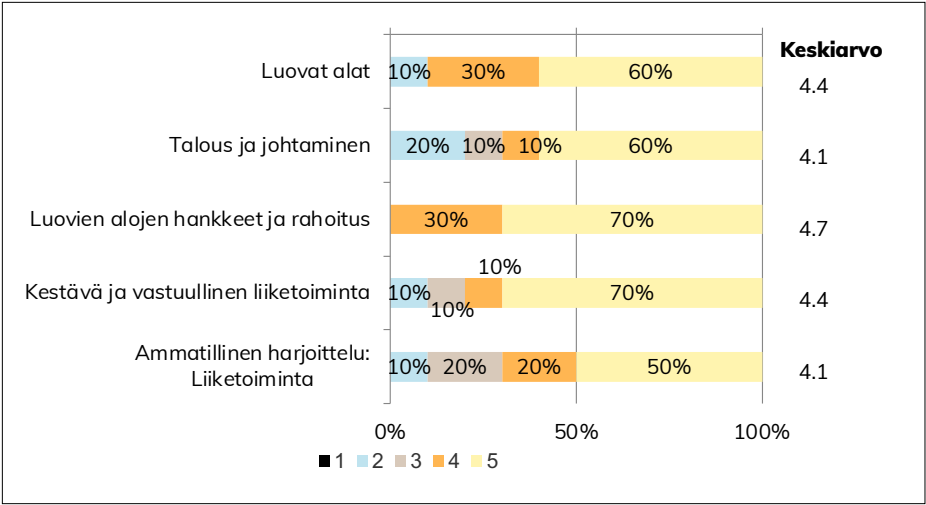
	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Kehittämisopinnot ja opinnäytetyö	0,0%	20,0%	10,0%	10,0%	60,0%	4,1	5,0

Tässä kokonaisuudessa keskitytään kulttuuri- ja luovien alojen rahoituksen, liiketoiminnan suunnittelun ja talouden hallinnan sekä johtamisen sisältöihin. Moduulin suoritettuaan opiskelija pystyy kriittisesti arvioimaan organisaation talouden tilaa ja kannattavuutta, suunnittelemaan uutta liiketoimintaa sekä suunnittelemaan ja johtamaan kehittämishanketta ulkoisella rahoituksella.

Kuinka paljon tämän aihepiirin sisällöt (alla) kiinnostavat sinua?

(1=Ei kiinnosta juurikaan, 2=Kiinnostaa hieman, 3=en osaa sanoa, 4=kiinnostaa paljon, 5=kiinnostaa erittäin paljon):

Vastaajien määrä: 10

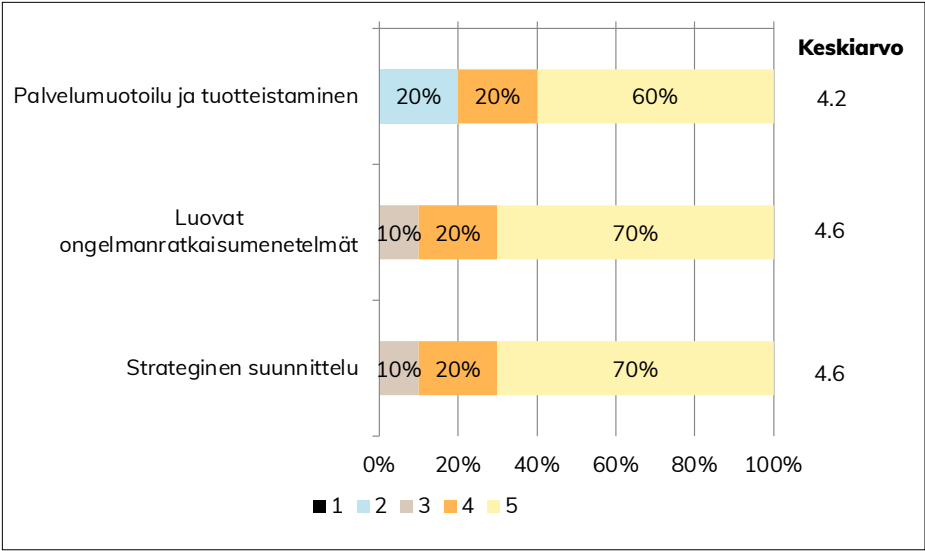
	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Luovat alat	0,0%	10,0%	0,0%	30,0%	60,0%	4,4	5,0
Talous ja johtaminen	0,0%	20,0%	10,0%	10,0%	60,0%	4,1	5,0
Luovien alojen hankkeet ja rahoitus	0,0%	0,0%	0,0%	30,0%	70,0%	4,7	5,0
Kestävä ja vastuullinen liiketoiminta	0,0%	10,0%	10,0%	10,0%	70,0%	4,4	5,0
Ammatillinen harjoittelu: Liiketoiminta	0,0%	10,0%	20,0%	20,0%	50,0%	4,1	4,5
Yhteensä	0,0%	10,0%	8,0%	20,0%	62,0%	4,3	5,0

Luovuus- ja kehittämisosaaminen -kokonaisuus jalostaa taitoa tuottaa oivaltavia ratkaisuja tulevaisuuden tarpeisiin. Opiskelija perehtyy palvelumuotoiluun ja tuotteistamiseen, oppii käyttämään luovia menetelmiä ratkaisujen tuottamisessa ja syvenyy strategiseen suunnitteluun.

Kuinka paljon tämän aihepiirin sisällöt (alla) kiinnostavat sinua?

(1=Ei kiinnosta juurikaan, 2=Kiinnostaa hieman, 3=en osaa sanoa, 4=kiinnostaa paljon, 5=kiinnostaa erittäin paljon):

Vastaajien määrä: 10

	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Palvelumuotoilu ja tuotteistaminen	0,0%	20,0%	0,0%	20,0%	60,0%	4,2	5,0
Luovat ongelmanratkaisumenetelmät	0,0%	0,0%	10,0%	20,0%	70,0%	4,6	5,0
Strateginen suunnittelu	0,0%	0,0%	10,0%	20,0%	70,0%	4,6	5,0
Yhteensä	0,0%	6,7%	6,7%	20,0%	66,7%	4,5	5,0

Avoimet kysymykset lopussa. Nämä on analysoitu esiselvityksen tekstiosiossa.

LIITE 4) Opetussuunnitelman luonnos

Kulttuurituottaja (amk) 240 OP /Kainuun kulttuurituotannon koulutuskokeilun erillisen opetussuunnitelman luonnos.

- Kuvattu ensin Kainuun koulutuskokeilun erityiset tekijät.
- Erityisten tekijöiden alla opetussuunnitelman tarkempi sisältö.

I Tulevaisuuden tekijät 75 OP

- Nämä kaikille yhteiset opinnot perustuvat pitkälti Humakin juuri uudistettuun opetussuunnitelmaan.
- Uutta on räätälöinti Kainuun kontekstiin, sillä yhteisten opintojen sisällöt peilautuvat hyvin esiselvityksessä nousseisiin Kainuun tarpeisiin.
- Teemojen kytkeytyminen Kainuuseen käsitellään yhdessä Kainuun ryhmän kanssa.

II Kulttuurituottajan ammatilliset opinnot 130 OP

- Nämä toteutetaan monimuoto-opetuksena Kainuussa.
- Ammatilliset opinnot syventävät nimenomaan kulttuurituotannon tehtäviin huomioiden Kainuun erityispiirteet ja ympäristöt.
- Toteutuksissa opiskelija pääsee kokeilemaan kulttuurituotantojen tekemistä aidoissa ympäristöissä, ml. luontoympäristöissä, sekä suuntautumaan haluamallaan tavalla kasvamaan juuri Kainuun tarpeisiin vastaavaksi tulevaisuuden tekijäksi.
- Ammatillisiin opintoihin on suunniteltu kulttuurituotannon sisältöihin istuva Pelialan osaaja -opintokokonaisuus. Tämä mahdollistaa Kainuun vahvuuksien nostamisen rajapintana kulttuurituotannon alalle, sillä juuri peliala on erityinen vetovoimatekijä Kainuussa ja tämänkaltaisessa yhteistyössä koko alue voittaisi synergiaa ja yhteisistä innovaatioista.
- Toisena rajapintana noussut matkailuala näyttäytyy vahvasti sisällöissä ja harjoitteluissa.

III Ammatilliset suuntautumisopinnot 15 OP (valitaan yksi vaihtoehto)

- a) Luovien sisältöjen tuottaminen Kainuussa
- b) Palvelujen tuottaminen ja välittäjätoiminta Kainuussa
- c) Elämysten ja tapahtumien tuottaminen Kainuussa

IV Vapaasti valittavat 20 OP

Voi valita ristiin vapaasti valittavia jaksoja KAMKista ja Humakista.

Opetussuunnitelman tarkempi sisältökuvaus

I Tulevaisuuden tekijät 75 OP

Työelämäosaajaksi kehittyminen:

Opiskelu- ja digitaidot	5
Urasuunnittelu	5

Vuorovaikutusosaaminen:

Vuorovaikutus	5
Työelämän tekstitaidot	5

Tulevaisuuden tekijät:

Innovaatiotoiminta	5
Projektit ja talous	5
Kehittävät verkostot	5
Yritystoiminta muuttuvassa työelämässä	5

Sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä maailma:

Ekososiaalinen sivistys ja saavutettavuus	5
Kohti kestävää maailmaa	5

Työelämän tutkimukselliset kehittämisopinnot:

Tutkimuksellisen kehittämistoiminnan lähestymistavat	5
Tutkimuksellisen kehittämistoiminnan menetelmät	5
Opinnäytetyö	15

II Kulttuurituottajan ammatilliset opinnot 130 OP

Kulttuurituotannon perusteet, kestävät tuotannot Kainuussa:

Ammattina kulttuurituottaja	5
Kulttuurituottajan kestävät toimintaympäristöt	5
Ammatillinen harjoittelu 1: Case Kainuu	10

- Alueellisessa harjoittelussa tutustutaan alueen toimintaympäristöön ja toimijaverkkoon. Mahdollista harjoitella luontoympäristössä.

Tuottaja kulttuurialalla:

Kulttuuripolitiikka	5
PELIALAN OSAAJA -kokonaisuus	15

- ml. digitaalinen osaaminen, generatiiviset tekoälyn ratkaisut, kulttuurin ja taiteen ilmiöt pelialaa hyödyntäen.
- Erityinen Kainuun toteutuksen sisältö ja intensiiviopetus.

Ammatillinen harjoittelu 2: Tuotantoharjoittelu 10

Markkinointi ja myynti:

Tähän kokonaisuuteen sisältyy läpileikkaavasti vahva rajapinta Kainuun kulttuurimatkailunkehittämiseen harjoittelussa ja työelämäprojekteissa.

Markkinointia käytännössä	5
Visuaalinen viestintä	5
Brändäys ja myyntitaidot	5
Ammatillinen harjoittelu 3: Markkinointi & viestintä	10

Luova talous:

Immateriaalioikeudet ja sopimukset	5
Talous ja johtaminen	5
Luovien alojen hankkeet ja rahoitus	5
Kestävä ja vastuullinen liiketoiminta	5
Ammatillinen harjoittelu 4: Liiketoiminta	10

Luovuus ja kehittämisosaaminen:

Palvelumuotoilu ja tuotteistaminen, luonto-fokus	5
Luovat ongelmanratkaisumenetelmät	5
Strateginen suunnittelu	5
Kulttuurituottajan ammatilliset kieliopinnot	10
Englantia kulttuurituottajille	5
Ruotsia kulttuurituottajille	5

III Ammatilliset suuntautumisopinnot (valitse a, b tai c) 15 OP

- a) Luovien sisältöjen tuottaminen Kainuussa
Ammatillinen harjoittelu 5: Luovien sisältöjen tuottaminen
- b) Palvelujen tuottaminen ja välittäjätoiminta Kainuussa
Ammatillinen harjoittelu 5: Palvelujen tuottaminen ja välittäjätoiminta
- c) Elämysten ja tapahtumien tuottaminen Kainuussa
Ammatillinen harjoittelu 5: Elämysten ja tapahtumien tuottaminen

IV Vapaasti valittavat 20 op

Voi valita ristiin vapaasti valittavia jaksoja KAMKista tai Humakista.

Esimerkkinä KAMKin matkailun opetussuunnitelma vapaasti valittavien osalta:
<https://opinto-opas.kamk.fi/68146/fi/68085/68092/637> tai Humakin yhteisöpedagogin koulutusohjelma <https://opetussuunnitelmat.humak.fi/68179/27748/231>

